Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Гаргажа эхилһэн 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 166 (15789) | 1981 оной июлиин 19, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

Республикын колхознигуудта, совхозууд болон хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, бүхы ажалшадта

ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

КПСС-эй XXVI съездын шиндхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула совет хүнүүд зоригхы ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ байна. Экономикын гол һалбарин болохо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ үргэн ехэ программа съездын шиндхэбэринүүд доторжор тодорхойлогдонхой. Тэрэнэй амжалтатай хүгжэлтэһөө совет хүн бүхэнэй ажана байдал сэхэ дулдыдадаг гээшэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрине али бүхы талаарнь ашаг үрэ ехэтэй болгохо хараа шэглэлые бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлхэеэ, Коммунис парти болон Совет правительство һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозуудые бэхижүүлхэ, хүдөө ажахые тогтууритай һайн, ашаг үрэ ехэтэй болгохо, хүн зонине эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хаңгалтые һайжаруулха талаар хэдэн хэдэн ехэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэн байна.

Энэ хараа шэглэлэй һайн үрэ дүнгүүд манай республикын жэшээ дээрэһээ эли бодо харагдана. Жэшээлхэдэ һүүлэй табан жэлэй турша соо колхоз, совхозуудай үйлэдбэрин хүсэн 1.6 дахин ургаа. Эдэ жэлнүүдтэ сагай уларилай тон хангалтагүй байгаашье һаань, гүрэнэй сагай үргэлжын ба али бүхы туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар, урда тээһэн туйлагдаһан хэмжээе тэрэ хэмжээнь үлөөхэһөө гадна, мал ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ заримдэ тэды дээшэлүүлһэн байнабди.

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ Буряадай АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань комплексноор хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй һаяхан абаһан тогтоол доторэ республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар шэнэ ехэ хэмжээнүүд хараалагданхай.

Хүдөө нютагуудта газар тарьяалан шанаржуулан һайжарвулагдахаа, үйлэдбэриин ба соёлой-ажахын барилга үргэнөөр хэгдэхэ, ажал хүдэлмэрине оньһон техникээр, элшэ хүсөөр хангалга нилээд дээшэлүүлэгдэхэ юм. Хүдөө ажахы улам индустриальна түхэл шэнжэтэй болохо байна. Энээнэй ашаар хүдөө ажахын бүхы зүйлэй продуктнуудые үйлэдбэрилгэ горитой ургаха.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар хараалагдаһан программые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй тэмсэл хадаа хүдөөгэй ажалшан бүхэнэй, республикын бүхы ажалшадай уялга мүн. Манайда тэрэниие амжалтатайгаар бэелүүлхын тула шухала хэрэгтэй бүхы юумэн бии.

Хүдөөгэй ажалшадай, партийна, совет зургаануудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй арга шадабари, дүй дүршэл гол шухала удха шанартай байна. Үнгэрһэн жэлэй малай үбэлжэлгэ энэ талаар һайн жэшээ болоно. Нёдондо жэл ган гасуур болоходонь, колхоз, совхозуудай урда ехэ бэрхэшээл түбэгүүдэй тохёолдоһониинь хэндэшье мэдээжэ. Нютагтаа бүдүүн болон шэмэтэ тэжээл хангалтагүй багаар хуряахадаа, үбэлэй һарануудта ондоо тээгүүр тэжээл бэлэдхэхэ ушартай болоһон байгаабди. Тиин энэ талаар айхабтар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Алтайн хизаарта, Новосибирскэ, Омско, Амарай областьнуудта, аха дүү Монголой Арадай Республикада 250 мянга гаран тонно бүдүүн тэжээл бэлэдхэгдээ. Тэрээнһээ гадна, ой соогуур, нуур сөөрэмүүдтэ 50 мянга шахуу тонно модоной шэлбэһэн, ожорһо хулһан, мүшэр хуряагдаһан байна.

Олон мянган механизаторнуудай, жолоошодой, малшадай энэ шэн габьяата ажалай ашаар адууһа мал гарза хоролтодо оруулагдаагүй, малай үбэлжэлгэ эмхитэй һайнаар үнгэргэгдөө, нарай түл олоор абтаа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдээ, мал ажалай бүхы зүйлэй продукци ехээр үйлэдбэрилэгдөө гээд урма баяртайгаар тэмдэглэнэбди.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ мяха — 5, һү — 14, үндэгэ гүрэндэ худалдалга 11 процентээр дээшэлээ. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ малай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбүүдые дүүргэхын тула яһала һайн эрхэ нүхэсэл байгуулагдаа. Эгээл инмэһээ элбэг тэжээл, нэн түрүүн малай үбэлжэлтын үедэ бардам хүрэхэ бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ шухала.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ уряатайгаар партиин областной комитет, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон Министрнүүдэй Совет энэ бэшэгээр республикынгаа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы ажалшадта хандана. Тэжээлэй элбэгээр бэлэдхэгдэхэдэ, мал ажалай ашаг шэмын хододоо дээшэлдэг байһанииинь бүтэдэндэ мэдээжэ. Тэжээлэй ехээр бэлэдхэгдэхэдэ, мяха, һү, үндэгэ үйлэдбэрилгэ дээшэлхэ байна.

Энэ жэлдэ мүн лэ ган гасуур боложо, олонхи районуудта орооһото ба тэжээлэй ургамалнуудай ургасада, сабшалан болон бэлшээри дээрэхи ногоондо ехэ гарза хохидол ушаруулаа. Байгша ондо гол түлэб һайнаар бэлдэгдэһэн паар дээрэ эртын орооһото ургамалнуудай таригдаһан, тэжээлэй ургамалнуудай тарилгын талмайн үргэдхэгдэжэ, һайжаруулагдаһан, олон мянган гектарай таряалан ба сабшалан уһалагдаһан, тарилгын бүхы хүдэлмэриин агротехническэ эрхим болзорто хэгдэһэн байгаашье һаань, ган гасуурай уршагта хойшолонгуудые гүйсэд зайсуулжа шадаагүйбди. Орооһото ургамалнуудай ургаса түсэбөөр хараалагдаһанһаа доошо байхаар хүлеэгдэнэ.

Орооһо таряанай зүйлнүүдэй дутагдалые хүсэлдүүлхын тула бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл шадаал һаа ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энээнэй тулада үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлхэ шухала. Энэ шухала хүдэлмэрине үнгэргэлгэдэ республикын бүхы хүн зон эдэбхитэйгээр туһалха зэргэтэй.

Һайн эзэнэй орооһо таряан тухай һанаагаа табидаг шэнгеэр үбһэ тэжээл тухай һанаагаа табиха ёһотой. Аргатай байһан газарта һогооборишье ногоо үлөөнгүйгөөр бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл суглуулха хэрэгтэй. Колхоз, совхозууд мүнөөнэй техникээр элбэгээр хангагданхай. Тиимэһээ үбһэ сабшалгые эршэмтэйгээр ябуулха, үбһэ сабшалгын ба һүрилэлгын, үбһэ ябталалгын хоорондо забһар гаргахагүй, хэмэл аргаар тэрэниие хатааха, сенаж дараха, гранул болон брикет бэлэдхэхэ арга бии байна. Гансал нуга сабшалангай ногоо бэшэ, мүн халаахай, мүшэртэ тэжээл, огородууд дээрэ гарадаг ургамалнуудай үлэгдэлнүүдые, намагай ба хээрын ногоо суглуулжа, үнэтэ тэжээлэй гурил татаха арга боломжо бүхы ажахынуудта бии гээшэ.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэхэ, техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэлгые туйлаха, хүдэлмэриин эршэ ба эрхим шанарые хангаха уряатайгаар механизаторнууд болон лутоводуудта, тэжээл бэлэдхэдэг агрегадуудай машинистнүүдтэ, тэжээл бэлэдхэдэг комплекснуудай, отрядуудай, звенонуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ханданабди.

Техникэ хэрэглэжэ болохогүй газарай ногоое гараар сабшаха, хуряаха хэрэгтэй. Колхоз, совхозуудай ойн соорхойн, таряалангай болон харгын захаархи, намаг налхи ба болдогтой газарай ногооe хуряахадань, предприятинууд болон эмхи зургаануудай коллективүүд, ажалай ветеранууд, һурадаг залуушуул туһалха зэргэтэй. Тиихэдээ малшад өөһэдөө энэ талаар жэшээ харуулха уялгатай.

Хүдэриин совхозой ба Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд, Хүдэриин, Эгэтын сомоной ба Һүбын сельскэ Соведүүдэй хүн зон тэжээл бэлэдхэлгые эбтэй эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэһэн үнэтэ үүсхэл гаргаһан байна. Эндэхи коллектив, айл бүхэндэ даабари үгтэнхэй, үбһэ бэлэдхэхын тула участогууд таһалжа үгтэнхэй юм. Үбһэ хуряалгада хабаадалсаһан бүхы хүнүүдтэ даабаринууд болон уялгануудаа дүүргэһэнэйнь түлөө материальна болон моральна урмашуулгын хэмжээнүүд тодорхойлогдонхой. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, эршэмтэй хүдэлмэри ябуулагдана, социалис мүрысөөнэй ябаса тухай үргэнөөр мэдээсэгдэнэ. Мүнөө дээрээ сабшалангай ногооной эдеэшэгүй газарта хэрэглэгдэдэггүй газарай ногоо сабшана.

Ажахы бүхэндэ тэдэнэй жэшээгээр тэжээл бэлэдхэлгые эмхидхэжэ болохо гээд бидэ этигэнэбди. Тэрээндэ ехэ, багагүй хүн бүхэнэй хабаадалсаха шухала. Хүнүүдэй хүсые зүбөөр, хүсэд бүрин хэрэглэхэл хэрэгтэй. Энээн тухай партийна комитедүүд, депутадуудай эдэбхитэд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд һанаагаа табиха уялгатай.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ час бүхэн үнэтэй гээшэ! Хүдэлмэриин нарин кягта эмхидэл хэрэгэй амжалтые шиидхэдэг. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд, пропагандистнууд ба агитаторнууд хүнүүдэй ажалладаг газарта байха, гараһан асуудалнуудые түргэнөөр, бүтэмжэтэйгээр шиидхэхэ, хүдэлмэриин дутагдалнуудые усадхаха гээшэ илангаяа шухала.

Үбһэ тэжээл бэлдэнэбди гээд таримал тэжээлдэ анхаралаа һуладхажа болохогүй. Олохон ажахынуудта хура бороогой ба дулаанай дуталдадаг дээрэһээ таримал ургамалнууд өөдэгүй тулюураар ургана. Тэжээлэй ургамалнуудай һайн ургаса хуряахын тула пропашной ургамалнуудай таряалангые үдэр һүнигүй харууһалха, бургаг үбһэнтэй тэмсэл ябуулха, арга боломжын бии газарта уһалжа үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй.

Силос дараха хүдэлмэриин эхилтэр бага саг үлөөд байна. Тиин гэһээнь олохон ажахынуудай силосэй ургамалнуудые хуряаха комбайнуудаа, тэжээл хэршэхэ, мүн транспортна бусад хэрэгсэлнүүдээ бэлэн болгоогүй байһан ушар һанаа зобоно. Хэрбээ тэжээл бэлэдхэлгын техникээ заһабарилха хүдэлмэрине түргэн дүүргэхээр хэмжээ абаагүй һаа, силос даралга унжагайржа, тэжээл нилээд гээлтэ хоролтодо ороходоо гадна шанарынь муудаха байна.

Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын болон республикын түрүү ажахынуудай дүй дүршэлые зэргэсүүлэн харахада, түргэн болзорто, нэгэ-хоёр үдэрэй турша транспортно-хуряалгын комплексын хүсөөр силос дарахада тэжээлэй шанар дээшэлдэг байна. Тиихэдэ эндэ азодтой нэмэлтэнүүдые, химическэ консервантнуудые үргэнөөр хэрэглэжэ, тэжээлээ үнн удаан саг соо найдамтайгаар хадагалха аргатай.

Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй шанарта онсо анхаржа, эрдэм ухаанай түрүү онол аргануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхээр шиидэнхэй. Тиихэдэ силос, сенажай килограмм бүхэниие заабол азодтой нэмэлтэтэйгээр дараха эрмэлзэлтэй бүхы ажалаа эмхидхэнэ.

Тэжээл бэлэдхэлгээ үргэнөөр ябуулхадаа мал ажалаймнай бэрхэшээл урдамнай бии гэжэ мэдэрхэ зэргэтэй. Тиимэһээ мүнөө бүхы хүсэеэ зүбөөр хубаарилжа ажахы бүхэндэ байрануудые, тэжээлэй цехүүдые, мал ажалай фермэнүүдэй түхеэрэлгэнүүдые, худагуудые заһабарилгада, мүн дэбдихэр бэлдэлгэдэ, малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлгэдэ хабаатай бусад олон тоото шухала хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ хэрэгтэй хүнүүд хүсэд хүрэхөөр томилогдохо зэргэтэй.

Колхоз, совхозуудта энэ шухала хүдэлмэрсэ саг соонь ябуулхын тула туһа хүргэхыень шефскэ туһаламжа үзүүлдэг предприятинуудай, хүдөөгэй барилгашадай, хабсаргагшадай, «Сельхозтехникын» хүдэлмэрилэгшэдэй, мелиораторнуудай, энергетигүүдэй коллективүүдые бидэ уряалнабди.

Партиин областной комитет, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет ниитын нангин уялгада үнэн сэхэ хүдөөгэй ажалшад, республикын бүхы ажалшад энэ хандалгые гүнзэгыгөөр ойлгожо харюусаха, мүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ, малай ерэхэ үбэлжэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, республикын хүдөө ажахые хүгжөөхөөр хараалагдаһан программые бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулха байһандань батаар этигэн найдана.

КПСС-эй ОБКОМ. | БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ. | БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

Л. И. БРЕЖНЕВ Б. КАРМАЛЬТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Советскэ Союзда амархаяа ерэһэн НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Кармальтай июлиин 17-до Крымдэ уулзаба

Империалис бүлэгүүдэй, түбхын түрүүндэ США-гай ябуулгануудһаа шалтагаалан, һүүлэй үедэ нилээд шахардуу болоһон мүнөөнэй уласхоорондын байдалые Л. И. Брежнев шэнжэлэн тэмдэглээ. Тэдэ бүлэгүүд шахардуу байдалай һуларалга таһалдуулха, дай жүрөөдэдэг ябуулгаяа һүжэрөөн дэбэргэхэ, буу зэбсэгүүдые бүри ехээр үрдилдэн түхеэрхэ гэһэн балмад хараа бодол баримталан бэелүүлнэ. Нүхэр Л. И. Брежнев Персидскэ тохойн районой байдал тухай тогтон тэмдэглээд, тэндэхи байдалые заһаруулха зорилгоор КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Советскэ Союзай тодорхойлһон дурадхалнуудай тодорхой, шухала удха шанартай байһые тусхайлан тэмдэглэбэ.

Б. Кармаль Афганистандахи Апрелиин революциин хүгжэн дэлгэржэ байһан тухай, һаяхан орон доторнь тогтоогдоһон Эсэгэ ороноо хамгаалха национальна фронтын шухала удха шанар тухай, гадаадаһаа эльгээгдэдэг бандит бүлэглэлнүүдтэй тэмсэгшэ афган зэбсэгтэ хүсэнүүдэй амжалтанууд тухай, бээе даан афган гүрэнэй уласхоорондын байдалай улам бэхижэжэ байһан тухай хөөрэбэ. Хуушанай феодальна гуримуудые баадхаха, революциин туйлалтануудые үгы хэхэ гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдтэ эрид шанга харюу сохилто хэхээр афган арад шиидэнхэй байна.

Л. И. Брежнев, Б. Кармаль Афганистанда хабаатай уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Хэдэ хэдэн империалис оронуудай, ээмдэн зонхилхо зорилготой хүсэнүүдэй ба тэдэнэй союзнигуудай хамааралгаһаа шалтагаалан, Афганистанда хабаатай асуудалнуудые политическэ талаарнь шиидхэлгын хэрэг зохихо замдаа үшөө ороодүй байһаар гэжэ тэдэнэр тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура, тэдэ асуудалнууд шиидхэгдэжэ болохо, Советскэ Союзай ба Афганистанай Демократическа Республикын мэдээжэ дурадхалнууд тэрэнэй һайн үндэһэ һуури болохо байна.

Советскэ Союзай ба Афганистанай хани барисаан, харилсаа холбоон, интернациональна ёһоор, һаналаа нэгэдэлгэ хоёр ороной арадуудай аша туһада, уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада бэхижэжэ үргэлжэлһөөр байһандань сэдьхэлээ ханахай байһанаа хөөрэлдөөндэ хабаадагшад элирхэйлээ.

Л. И. Брежневэй, Б. Кармалиин уулзалга үнэн сэдьхэлэй, хани барисаанай ба үгэеэ бүрин ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

ПОРП-ын СЪЕЗД ДЭЭРЭ

ВАРШАВА. Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин онсо яаралтай IX съезд боложо үргэлжэлһөөр. Амжалтатайгаар хүдэлмэрилхыень онсо яаралтай IX съездэ нүхэр Л. И. Брежневэй, бүхы совет коммунистнуудай, манай ороной ажалшадай хүсэһэн хүсэлэнгые съездын трибуна дээрэһээ КПСС-эй делегациин дамжуулһан ушар делегадуудай ехэ анхарал татаа.

Съездэ хабаадахаяа ерэһэн, социалис оронуудай аха дүү партинуудай делегацинууд Польшын коммунистнуудта амаршалгын үгэнүүдтэйгээр хандаба. Делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд үгэ хэлэхэдээ, социализмын дайсадта, дотоодын ба гадаадын контрреволюциин добтолгодо эсэргүүсэн тэмсэгшэ ПОРП-ые дэмжэдэг байһанаа элирхэйлээ.

ПОРП-ың ЦК-гай тоосоото элидхэл ба түгэсхэлэй документнүүдэй проектнүүд съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Орон дотор тохёолдоһон мүнөөнэй бэрхэтэй байдалай түлөө тус бүриин харюусалга тодорхойлхын тула ПОРП-ын ЦК-гай 10-дахи пленумэй шиидхэбэреэр тогтоогдоһон тусхай комиссиин (Т. Грабскиин комисси) элидхэлые делегадууд хаража үзэбэ. Комиссиин хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые баталаад, ПОРП-ын урдын хүтэлбэрилхы бүлэг ажал ябуулагшадые партиһаа гаргаха гэжэ дуугаа үгөө.

Партиин хүтэлбэрилхы органуудые бүридүүлхэ хүдэлмэри үргэлжэлһэн, съездын документнүүдэй проектнүүдые хараха комиссинуудай заседани болоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин түрүүтэй ПОРП-ың IX съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан КПСС-эй делегаци Польско-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэдтэй уулзаа.

В. В. Гришин үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ Польшотой хани барисаанай совет бүлгэмэй бүхы гэшүүдэй үмэнэһөө, олон миллион совет хүнүүдэй үмэнэһөө Польско-совет хани барисаанай бүлгэмэй бүхы гэшүүдтэ үнэн зүрхэнэй амаршалга дамжуулаа.

Манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй даалгабариие баяртайгаар дүүргэжэ байнаб. Совет-польско хани барисаае бэхижүүлгын аша туһада бүтээжэ байдаг арюун һайхан ажал хэрэгэйтнай түлөө таанадта тэрэнэй үмэнэһөө баясхалан хүргэхые Леонид Ильич манай делегациие гуйһан байгаа. Социализмын оронуудай бата нэгэдэлтэ бүлэ дотор, СССР-тэй аха дүүгэй холбоо барисаатай байгаал һаа, Польшо бүрин сүлөөтэ социалис гүрэнэй замаар хүгжэжэ шадаха. Ондоо зам байхагүй. Манай партиин хараа бодолые хододоо инмэл байха гээд этигэхэдэтнай болохо.

Совет-польско хани барисаанай хэрэгтэ ходо үнэн байдаг хүнүүд сухарихагүй, өөһэдынгөө сурталл бодолой хараа шэглэлнүүдые алдахагүй, манай хани барисаанай факелые ямаршье бэрхэшээлнүүд соогуур бата найдамтайгаар абажа гараха, социализмын агууехэ сурталл бодол, манай арадуудай хани барисаан оронуудаймнай амгалан байдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгэй аша туһада илан мандаха гээд этигэнэбди гэжэ В. В. Гришин мэдүүлбэ.

(ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—МЕТАЛЛУРГЫН ҮДЭР

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР В. Б. БАЛЬЖИНОВТА «БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Байгаалиин баялигуудые ашаглаха хэрэг хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоһоной руднигай ахалагша маркшейдер **Бальжинов** Валерий Базарсадаевичта **«Буряадай АССР-эй габьяата инженер»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 15.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ЗЭДЫН ВОЛЬФРАМ-МОЛИБДЕНЭЙ КОМБИНАДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Үйлэдбэридэ үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Металлургын үдэрөөр дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Стручков Владимир Михайловичые — барилга-хабсаралгын управлениин начальник.

Филиппов Анатолий Лукичые — Холтоһоной руднигай проходчик.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 15.

Ленинэй ордено ЛВРЗ-гэй булад хайлуулгын цехэй коллектив мэргэжэлэйнгээ заншалта һайндэрые шэнэ амжалтаар угтажа байна. Эндэ байгша оной түрүүшын хахад соо 7 мянга гаран тонно булад хайлуулагдаа. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа үлүү ехэ болоно. Цех дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Ажалай Улаан Тугай ордено Борис Красиков, дүй дүршэлтэй нүхэд Валерий Келлер, Павел Судомойкин гэгшэд шалгарна. Мүн зэд хайлуулагшадшье 1981 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 143 тонно үнэтэ металл хайлуулаа.

Зэд хайлуулгын цехтэшье түрүү хүдэлмэришэд олон юм. Тэдэнэр нэгэл ажалдаа удаан болзор соо хүдэлжэ, нилээд дүршэһэн, мэргэжэлэйнгээ бүхы оньһыень, нюусануудыень мэдэхэ болоһон зон байха. Тэдэ хэд бэ гэбэл, Борис Федотовский, Михаил Мухлуев, Виктор Абрамов гэгшэд болоно.

Республикымнай ниислэл хотын Ленинэй ордено энэ предприятиин металлургнууд арбан нэгэдэхи табан жэлдэ ехэ хүдэлмэри бэелүүлхэ зорилго урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллана. Тэдэнэй 1981 оной түрүүшын хахадта туйлаһан амжалтань шэнэ табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые сүм бэелүүлхэ хэрэгтэнь найдамтай үндэһэн болохо байна бшуу.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Зэд хайлуулагша Б. М. Федотовский, цехэй мастер Д. Г. Ламожапов гэгшэд ажал дээрээ. 2. Булад хайлуулагша П. И. Судомойкин.

С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

ЗАНШАЛТА ҺАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

Металлургын үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан июлиин 17-до Москвада болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо И. П. Ястребов, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй үнгэтэ металлургиин министр П. Ф. Ломако, СССР-эй хара металлургиин министрэй нэгэдэхи орлогшо А. Ф. Борисов элидхэлнүүдые хээ.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилхэбди гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ЗЭДЫН РАЙОНОЙ ДОРЖИ БАНЗАРОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахынгаа үйлэдбэрине хүгжөөхэ, экономико болон соёлоо һалбаруулха хэрэгтэ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө, байгуулагдаһаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, **Зэдын районой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 8.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ЗЭДЫН РАЙОНОЙ ДОРЖИ БАНЗАРОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ ГЭШҮҮДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо:

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МАЛШАН»

Сахияева Мария Георгиевнада — хонишон.

Чагдурова Зинаида Аюровнада — һаалишан.

«БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ГАБЬЯАТА МЕХАНИЗАТОР»

Галсанов Жамьян-Ширап Жаньжиевичта — механизатор.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной июлиин 8.

МҮНӨӨДЭР— МЕТАЛЛУРГЫН ҮДЭР

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ ТҮШЭГЛЭН.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат бариха тухай СССР-эй Хүндэ промышленностиин наркомат 1934 оной октябриин 11-дэ тусхай тогтоол баталан абаһан байна. Тиигэжэ энэл онойнгоо эсэс багта тус предприяти Эхэ орондоо продукци үгэжэ эхилһэн түүхэтэй юм. Байгуулагдаһаар түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, Зэдын комбинат вольфрам болон молибден үйлэдбэрилхэ талаараа орон доторoo түрүү һууринуудай нэгые эзэлэн, илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ шухаг металлаар промышленностиин эрилтэ гүйсэд хангажа шадаһан байна.

Томо, оньһон техникын һуулшын үгөөр зэбсэгжүүлэгдэһэн промышленна предприяти болотороо комбинадай гаталан гараһан харгы зам хүндэ хүшэршье, орёошье, амжалта түгэлдэршье, заримдаа дутуу дундатайшье байгаа. Тиихэдэ коллективэй урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ, амжалтадаа хүсэ шадал амжалтада элсүүлхэ талаар комбинадай партийна организаци хүтэлбэрилхы үүргэеэ хэзээдэшье дүүргэжэ шадаһан, шададагшье, мүнөөшье шадажа, ажал хүдэлмэреэ мүнөөдэрэй эрилтэнүүдтэй зохилдуулан эрхилнэ.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай барилга хадаа бүгэдэ арадай хэрэг болоһон юм. Республикымнай промышленна предприятинууд, колхоз, совхозууд өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые тиишэнь эльгээжэ, арга шадалаараа горитойхон туһаламжа үзүүлһэн гээшэ. Тус барилга партиин областной комитедэй үдэр бүриин анхарал доро эрхилэгдэн, кадрнуудые болон мэргэжэлтэдые шэлэн олохо, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри дээдэ хэмжээндэ ябуулха талаар нилээд үнэтэ заабаринуудые үгэжэ, үйлэдбэриин программа бэелүүлхэ асуудалые тон түргэн, зүб мүрөөр шиидхэдэг байһанайнь ашаар барилгашье урагшатай ябуулагдажа эхилһэн юм.

Тиигэжэ комбинадай хүл дээрээ гараха ябадал партиин болон правительствын үдэр бүриин анхарал, оролдолгын ашаар туйлагдаа. Хожомшог, 1939 ондо партком байгуулагдажа, бухы хүдэлмэриеэ комбинадай техническэ дэбжэлтэ болон үйлэдбэриин хүсэ шадал нэмээлгэдэ зорюулһан байна. Илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай һүрөөтэ жэлнүүдэй үедэ коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл айхабтар ехээр дээшэлжэ, хүтэлбэрилхы, арад зониие ударидаха үүргэнь эли тодоор харуулагдаа. Тэрэ үедэ оборонно промышленностиин хэрэглэхэ продукциин ехэхэн хубиие үгэхэ гэшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ, һэн. Энэ илалта имагтал хүн бүхэнэй «Бухы юумэ —фронтдо» гэһэн уряа доро хүдэлжэ, дайсаниие дараха хэрэгтэ бүгэдэ арадай нягтаар жагсаһые гэршэлнэ бшуу.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ комбинат айхабтар ехэ техническэ дэбжэлтэ туйлаа. Газар дорохи хүдэлмэринүүд гүйсэд оньһожоруулагдаад, хүсэтэ техникэ—ЭКГ-4 экскаваторнууд, 27 тонно ашаа тээдэг БЕЛАЗ-ууд, КРАЗ-ууд болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүд горнягуудай ажал али тухай хүнгэдхөө гээшэб!

Эдэ бүгэдэ предприятиин түсэбтэ даабари дүүргэлгэдэ һайн нүлөө үзүүлээ гэбэшье, шэн зоригтойгоор хүдэлдэг ажалшаднай илалта, амжалта шэрээгээ бшуу. Тэдэнэй һайн һайхан үүсхэл дэмжэхэ, коллективэй дунда ёһотой социалис мүрысөө эмхидхэхэ гэшэ манай партийна организациин гол шухала зорилгонь болоно. Энэ хүдэлмэриин ямараар эрхилэгдэдэг тухай тобшохоноор хөөрэхэдэ иимэ.

Түрүү дүй дүршэлэй ашаүрые шэнжэлхэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ социалис мүрысөөнэй тон шухала арга нүхэсэлынь мүн. Һүүлэй жэлнүүдтэ Холтоһоной руднигай А. А. Сафроновой проходчигуудай, барилгын комплексно бригадын Т. А. Валеевэй, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые гаргадаг Ф. Н. Туркинагай хүтэлбэрилдэг бригадануудай дүй дүршэл согсологдон, олоной шадабари болоһо эхилэнхэй.

Жэл бүри хүдэлмэришэдэй шадабари мэргэжэлэй конкурснууд үнгэргэгдэдэг. Энэ мүрысөөн баяр ёһололой оршон байдалда эмхидхэгдэн, илагшадта Хүндэлэлэй грамотанууд, чемпионой лентэнүүд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдадаг. Жэшээнь, 1980 ондо газоэлектро-гагнууршан Т. З. Халматов, штукатур А. Г. Лапердина болон бусад илаһан юм.

Ажалдаа коммунис ёһоор хандаха хүдэлөөндэ онсо анхарал хандуулагдан, үрэ дүнгүүдынь Металлургын үдэртэ согсологдоод, эрхэдэ хүртэһэн хүдэлмэришэдтэ «Коммунис ажалай ударник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдодог юм. Үнгэрэгшэ жэл 41 бригада, 9 халаан, 6 участок, 1398 хүн иимэ хүндэдэ хүртэнхэй. Тиихэдэ мүнөө 1583 хүдэлмэришэд энэ хүдэлөөндэ жагсанхай.

Арбадахи табан жэлэй дүнгүүдээр манай коллективэй 29 түрүүшүүл орден, медальнуудаар шагнагданхай. Тэдэнэй дундаһаа Т. А. Валеев, В. Н. Титов, А. А. Шагдуров гэгшэдэй нэрэнүүдые дурдамаар.

Манай комбинадай цехүүдэй коллективүүд 5 бүлэгөөр мүрысэдэг, бүлэг бүхэндэ шалгаран гарагшадта дирекциин, парткомой, профкомой, ВЛКСМ-эй комитедэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг, Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг заншалтай.

Партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэн, хоёр һарынгаа түсэб энэ ехэ хуралдаанай нээгдэһэн үдэр 52 бригада дүүргэжэ, комбинадай амжалтада нилээд ехэ хубитаяа оруулалсаа. Тиихэдэ В. Н. Титов, А. А. Шагдуров, Т. А. Валеев, В. Н. Тугаринов, Ч-Н. С. Намсараев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бригада гэһэн нэрэ солодо хүртөө.

Оронойтүрүү коллективүүдэй үүсхэл дэмжэн, Юнхэрэй рудник, шанаржуулгын Юнхэр-2 фабрикын үйлэдбэриин участок, А. А. Шагдуров, А. М. Бутина, Т. А. Валеев, А. Н. Москвитин, Ц. Д. Дамбаев, В. Н. Б[...]тов гэгшэдэй бригаданууд арбан нэгэдэхи табан ж[элэй] түсэб болзорһоонь урид[...] гэхын түлөө мүрысөө[ндэ] оролсон, ажалай эршэ у[лам] шангадхана.

Металлургын үдэрые жалтаар угтаһан Н. В. [...]динда «Хүндэтэ горн[...]» В. Б. Бальжиновта «Буря[ад] АССР-эй габьяата инже[нер]» гэһэн хүндэтэ нэрэ з[эрге]нүүд олгогдонхой. Тии[хэдэ] П. В. Агафонов Шахт[ёрска] Алдар солын III шатын [орд]ооор шагнагданхай.

Иимэ хүнүүд манда о[лон]. Тэдэнэй шэн габьяата а[жа]лай ашаар комбинаднай [про]дукци худалдаха хахад [жэ]лэй түсэб июниин 15[-да] дүүргэжэ шадаа. Сааша[нхи] хараа түсэбүүднай үшөө е[хэ]. Энээниие бэелүүлхэ хэр[эгтэ] коммунистнуудай түрүү [...] гэдэ жагсаханъ дамжаг[гүй].

В. ЛАПТЕВ,
комбинадай парткомо[й] секретарь.

1000 ТОННЫН ТҮЛӨӨ

«Жэлэй түсэб 10,5 һарын туршада дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 1000 тонно ашагта малтамал үгэхэ» гэһэн социалис уялга партиин XXVI съездын хүдэлмэриеэ эхилжэ байха үедэ абаа һэмди. Бидэнэй энэ үүсхэлдэ зариман этигээшьегүй байжа магад. Юуб гэхэдэ, манай комсомол-залуушуулай бригада һаял эмхидхэгдэжэ, үшөө «далижаадүй», бодото нюур шарайгаа ажал дээрээ харуулаадүй байгаа ха юм.

Гансал найдаха, түшэглэхэ юумэмнай — хүн бүхэнэй халуун эрмэлзэл, нүхэр ёһоной, үнэн сэдьхэлэй хани харилсаан, партийна организациин, руднигай дирекциин үдэр бүриин анхарал байгаа бшуу. Тиихэдэ дүй дүршэл ехэтэй аха нүхэдэймнай—Н. Безбородовой, Д. Н. Очировай һургаал заабари, үнэтэ үгэнүүд бидэниие зоригжуулдаг һэн.

Эдэ бүгэдын ашаар бидэнэр байгаалиин баялигые «уудалха» хэрэгтэ «наһаяа эдиһэн, нарбаяа сайһан» ажалай ветеранууд В. Титов, А. Шевякин, Б-Н. Базаров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудтай ана-мана мүрысэдэг болоһон гээшэбди. Ихэлээрээ өөһэдынгөө хүсэ шадалда найдажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгоор СССР-эй үнгэтэ металлургиин промышленностиин түрүү 18 бригадынхидай һайшаалта үүсхэл дэмжэн, хамсыгаа шуужа ороо һэмди.

Манай малтажа абадаг шухаг металл—вольфрам гэжэ хайладаггүй, хатуу булад шэрэлгэдэ ородог зүйлнүүдэй нэгэн юм. Иимэ үнэтэй продукци Эхэ орондоо үгэдэг байһандаа бидэ баяртайбди. Мүнөөдэрэй байдалаар ажалаймнай дүнгүүдые хаража үзэхэ болоо һаа, графигаа 30 хоногоор уридшалжа ябанабди гэхэ гү, али һара бүриин түсэб 110—115 процент дүүргэнэбди. Ажал хүдэлмэриин эршэ улам шангадуулан, үндэр социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди.

А. МОСКВИТИН,
Холтоһоной руднигай комсомол-залуушуулай бригадын бригадир.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН — олоной зохёохы эдэбхи №5

НИИТЫН ҮЙЛЭДБЭРИИЕ АЛИ БОЛОХО ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ЭРХИЛҺЭНЭЙ ҮНДЭҺӨӨР ТЭРЭНЭЙ АШАГ ҮРЫЕ ОРОЛДОСОТОЙ НЭТЭРҮҮГЭЭР ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ, АЛИ БУХЫ ҺАЛБАРИНУУДТА ПРОДУКЦИИН БА ТУҺАЛАМЖА ХҮРГЭЛГЫН ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛХА.

(1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдһээ).

ҮНДЭР НЭРЭМНАЙ УЯЛГАНА

«Гэр барихада бараг даа —зураад лэ хаяжархина бэзэбди» гэһэн шог зугаа үгэ арад зоной дунда дэлгэрэнгил даа. Хирпиисэ, шабар, хүдэр хоёр гарнуудай байбал, ехэ ухааншье хэрэгтэй бэшэл гэжэ үшөө дээрэһээнь «дабһалха» улад үсөөн бэшэ дайралдадаг шуу.

Иимэрхүү, барилгашадые ёһотоор доромжолһон үгэнүүдые дуулахадаа ой ухаанһаа дурамни гутадаг юм. Теэд хайшан гэхэбши!.. Зарим барилгашадай хайша хэрэгээр, байхын бараагаар, шанар муутайгаар бүтээһэн объектнүүд иимэ сэгнэлтэдэ хүргэнэ, хүртэхэшье ёһотой гээшэ.

Ажалай шанар һайжаруулха зорилгоор үшөө юһэдэхи табан жэлэй хугасаа дотор барилгада бригадна подряд нэбтэрүүлэгдэжэ эхилһэн юм. Бидэшье баһал Н. Злобиной онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ шиидэһэн байнабди. Теэд «урданай юумэн — ула, мүнөөнэй хэрэг—зула» болоо гэбэшье, хуушанайхяараа хүдэлхэ дуратай зон үсөөн бэшэ дайралдаһан юм. Гэхэ зуура барилгашадай дунда ябуулагдаһан ойлгуулламжын хүдэлмэриин ашаар шэнэ онол аргада үргэн харгы нээгдэ.

Тэрэнэй гол шухала хоёр зүйл дээрэнь тогтоһууб. Нэгэдэхеэр, хэрэглэгдэхэ материалай—хирпиисын, бетоной, барилгын болон нарин дарханай модоной шанарые барилгашад өөһэдөө шалгадаг, хэр хаһа соогоо асарагдаһыень хинадаг болоһон байна. Хоёрдохёор, бүхы материалнуудаа гамнаха, хямгадаха гэшэ бригадын гэшүүн бүхэнэй нангин уялга боложе шадаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Энээнһээ уламжалан барилгашадай эдэбхи үүсхэлэй бадарһаниинь гайхалтай бэшэ.

Игээд ерэхэлээрээ манай бригада бригадна подрядаар баригдаха ёһотой түрүүшынгээ 5 дабхартай 114-дэхи сериин гэр болзорһоонь 22 үдэрөөр уридшалан ашаглалгада тушаажа, 2,5 мянган түхэригэй барилгын материал алмаһан байна. Илангаяа арбадахи табан жэлэй туршада амжалта туйлажа, түсэбтэ даабарияа дүүргэһэн тухайгаа 1980 оной мартын 18-да элидхээ һэмди. Социалис мүрысөөндэ илажа гараһанайнгаа түлөө КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бригада гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйбди.

Бригадамнай гол түлэб залуушуулһаа бүридэнхэй. Ушар тиимэһээ тэдэнэрые ажалай дардам харгыда гаргаха гэшэ манай коллективэй гол шухала хараа шугамай нэгэниинь болоно. Энээниие амжалтатай шиидхэхын түлөө наһажаал барилгашад С. А. Антонова, Г. И. Ваганова, В. М. Сильченко, А. М. Ваганов гэгшэд баян дүй дүршэлөөрөө хубаалдадаг, залуушуулай ёһотойл һурган хүмүүжүүлэгшэдынь болонхой. Би өөрөө 20 гаран залуушуулые барилгашанай мэргэжэлдэ һургааб.

Шэнэ табан жэлэй туршада манай бригадын гэшүүд бригадна подрядаа саашадань нарижуулха, тэрэниие комбинадай бүхы барилгашадай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө оролдохо юм. Тиигэжэ КПСС-эй XXVI съездын хараалһан хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха зорилготой холын хараата программа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулха гээшэбди.

Бригадын гэшүүн бүхэн «Барилгын эзэнби» гэһэн сэдьхэл бодолтойгоор ажаллана. Тиимэ болохолоорнь энэ жэлэй түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлхэдээ, бултанайнгаа һаналые нэгэдүүлһэндээ баяртайб. Дүүргэжэ шадахашьебди, нэрэмнайшье уялгална.

Т. ВАЛЕЕВ,
комбинадай барилгашадай бригадир, Ажалай Алдар Солын III шатын, Арадуудай Хани барисаанай орденуудай кавалер.

ҺАНАХАДА ҺОНИН ДАА

1932 ондо Зэдэ голые зубшан, тэрэ үедэ буряад зоной хоёр нюдэндөө харагагүй зэр зэмсэгүүдые бариһан бүлэг зон үдэр, һүнигүй иишэ тиишээ һүндэлдэг болоо һэн. Тэдэнэй дунда нэгэ эхэнэр ябалсаха. Энэмнай геологуудай партиие толгойлогшо Мария Васильевна Бесова байһан юм. Тус партиинхид энэ нютагай хада ууланудые үсэд нэтэрүүгээр шэнжэлжэ, нюусануудыень, баялигыень элирүүлжэ шадаһан байна.

Тиигэжэ Холтоһоной вольфрам, Первомайскын молибденэй хэбтэшэ олдоһон түүхэтэй. Энэ сагһаа эхилээд заха холын Захаминдахи байгаалиин баялигай уурхайе шэнжэлхэ экспедици таһалгаряагүй хүдэлжэ, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай барилга эхилһэн гээшэ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 50 жэл удахагүй гүйсэхэнь.

Табин жэл гээшэ түүхэдэ тиимэшье удаан болзор бэшэл даа. Теэд энэ хугасаа дотор болоһон хубилалтануудые хоёр нюдөөрөө хараад, бэе мяхаараа үзөөд байхада айхабтар һониин шуу. Жэшээ болгон, нэгэ тоо дурдаһууб. 1940 ондо Зэдын комбинат орон доторoo вольфрамай продукциин ехэхэн хубиие үгэдэг болоод байгаа. Энэмнай комбинадай эрдэм наукын туйлалтануудта түшэглэн, оньһон техникэ һайнтай, ёһотойл промышленна предприяти болоһыень эли тодоор гэршэлнэ бэшэ аал!

Үнгэрһэн сагай амжалтануудаар баясаад яахамнайб, мүнөөдэрэй байдал хараад үзэе. Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон комбинадай ажалшад заншалта һайндэрөө ажалай амжалтаар угтаба. Продукци гаргаха хахад жэлэй түсэб июниин 15-да дүүргэгдэжэ, даабариһаа үлүүлэн хэдэн мянган түхэригэй түүхэй эд үйлэдбэрилэгдөө.

Энэ амжалтада комбинадай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэришэдэй хубитанъ бии. Мүн саашанхи хараа түсэбүүдшье айхабтар ехэ. Продукци гаргалга ба гүрэндэ худалдалга ехэдхэгдэхэһээ гадна, элдэб барилгада 65 миллион түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Тиихэлээрнь комбинадай түхэл шарай бүри хубилха, хүсэн түгэлдэр болохонь дамжаггүй. Бүхы юумэ һанахада, зэргэсүүлэн жэшээлхэдэ һонин даа!

П. ДОБРОВЕНСКИЙ,
ажалай ветеран.

ШАДАБАРЯАРАА ШАЛГАРХА

Юрэнхы дээрэнь хаража үзэхэ болоо һаа, миниимэргэжэл хэндэшье балай тоогдохогүй, түмэр түдэгэдэ «халааһа» табигшал гээбы даа голсуулдаг шэнги агша. Би өөрөө һанахадаа, үнэн дээрээ тиимэ бэшэ гэжэ хэлэхэ эрхэтэйб.

Хаана ямар хэрэгсэл хухарнаб, али цехэй түмэр соргонууд гоожодог болооб, саалһаа гагнууршаниие дуудаһан лэ, бэдэрһэн лэ байха. Хэтэрхэдээ һүниин тэн багташье унтарнһаа бодожо ошохо саг али муншагүй дайралдаха. Теэд хайшан гэхэбши —үйлэдбэриин зогсохо туйлдаа хүрөөд байхадань, яаралтайл ябаа гүбши. Иимэрхүү эхир шэхир эбдэрхэйнүүдые усадхаха бэлэн.

Теэд, жэшээнь, ашагта малтамал бутаруулдаг тээрмын ямар нэгэн шухала частиин эбдэршоо һаань яалтайб? Иимэ ушарнууд саг үргэлжэ бэшэшье һаа, хааяахан дайралдадаг. Энээниие усадхаха зорилгоор тус[хай] шүрэбүүдыень ондоогоор ухаалан зохёогоо һэм. Тэ[рэ]нэй ашаар тус цех хэдэн [...]лэй туршада һаадгүй хүд[лэ]нэ.

Би арбадахи табан жэл[эй] туршада ухаалан зохёохо [ба] уралан нарижуулха 16 [ду]радхал оруулһан байнаб. Т[э]рэнэймни үйлэдбэридэ нэб[тэ]рүүлэгдэһэнэй ашаар 5,2 м[ян]ган түхэриг алмагдаа. Ү[гы]шье һаа, тон һаяын жэшээ [...]лэһүү. Шанаржуулгын [...] соо ашагта малтамал зөө[...]пультын түмэр соргонуу[д] орондо модон хобто [...]руулһамни, баһал ашаг үр[эеэ] харуулаа юм.

Тобшохоноор хэлэхэ бо[л]һаа, электрогазо-гагнуурш[ан] гээшэ шадабаряараа шал[гаржа] шадаха мэргэжэлтэй [хүн] гээшэ.

А. ЩУКИН,
Юнхэрэй шанаржуулгын фабрикын электрогазо-гагнууршан, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто.

УРМА БАЯРТАЙБ

Сүлөөтэй сагтаа город соогуур сэнгэн ябахадаш, толгойдош элдэб бодолнууд түрэхэ. Табан дабхар шардаагтай байрын бэрнүүдые, һургуулинуудай байшангуудай гү, али горнягуудай Соёлой ордоной салуу уужам сонхонуудтань наранай гэрэлэй наадажа, толотомо туяагаа найман зүг тээшэнь сасажа, үхибүүдые уряалжа байһан шэнгеэр үзэгдэхэдэнь, зосоошни баһал наран гарахал.

Залуу хотын шэмэг болоһон эдэ бухы барилгануудта миниишье ажалай хубита биил даа гэжэ һанахадаа, юундэ омог дорюун, хүхюун зугаатай ябахагүй хүмбиб!

Манай бригада цех соомнай дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ходоодоо түрүүлжэ, элдэб янзаар урмашуулагдадаг—Улаан туг, Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шан гэхэ мэтэ маниие «тойроод» гарадаггүй. Продукци гаргалгаар энэ жэлэй зургаан һарын түсэб 109 процент дүүргэжэ, үдэр бүри 60—70 кубометр бетон барилгашадта үгэнэбди.

Барилгын цехэй ветеранууд Ц. Д. Аюшеева, Е. Г. Андреева, Л. М. Москвитина, залуушуул Н. Засыпкина, В. Васин, О. Лямина гэгшэд «муухай, тооһотой» ажалтайбди [...]энгүйгөөр, бултадаа нэгэн һаналтайгаар — түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ эрмэлзэлтэй ажаллана. Иимэ бригадые хүтэлбэрилхэдэ урматайл даа!

А. БУТИНА,
бетонщигуудай бригадир.

6 ЦИСТЕРНЭ ҺҮН

Хүн гээшэ үнгэрһэн жэлнүүдэйнгээ үрэ дүнгүүдые харахадаа баясадагшье, заримдаа нэгэ бага гомдодог, голхордогшье ёһотой. Туйлаһан амжалташни хэзээшье сэдьхэл зүрхыеш баярлуулаа юм ааб даа. Теэд шүүмжэлхы ёһоор, бэеэ һайсаханаар шэмхэд гээд бодомжолоо һаа, бүтээһэн ажалшни багал шэнгеэр һанагдаха.

Би мал ажалда нилээд үнихэнэй хүдэлһэн яһала дүй дүршэлтэйшье болоһон хүм. Юрэдөөл, хүндэ ухаа заалгахагүйб, энэ тэрэ юумэ нигээд тиигээд бүтээжэрхи гүүлхэгүйб гэхэл байнаб. Тиигээшье һаа, арбадахи табан жэлэй хугасаа дотор айхабтар шударгы ажаллааб гэжэ хэлэхэ аргагүйб. Туйлаһан үрэ дүнгүүдэйнгээ балай муу бэшэшье һаань, ташаагаа тулаха, хамараа үргэхэ эрхэгүйб.

Үнгэрһэн арбадахи табан жэлэй туршада дүн хамтадаа 300 тонно һү һааһан байнаб. Үгышье һаа, жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3000 килограмм шахуу һүн абтаа. Энэмни 50 тонно багтаамжатай амһартаар жэшэхэ болоо һаа, 6 цистернэ һүн болоно бшуу.

Ажалша арадаа сагаан эдеэгээр хангахын түлөө үдэр һүнигүй оролдодог, амжалта туйладаг зон мандал олон. Тэдэнэй жэшээтэ ажал комбинадайшье түсэб даабарияа дүүргэхэ хэрэгтэ һайн нүлөө үзүүлнэ бшуу. Социалис мүрысөө улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, саашадаашье һайн үрэ дүнгүүдые туйлахын түлөө бүгэдөөрэн оролдохобди.

Н. САНЖИТОВА,
комбинадай хамһабариин ажахын һаалишан.

ҮРИ ҺАДАҺАМНАЙ ҮЗЭХЭЛ

Комбинадай Соёлой ордон соо арадай музей нээгдэнхэй юм. Тэндэ ашагта малтимал малтагшадай түрүүшын хэрэгсэлнүүд —хүрзэ, сонхито, гар тэргэ гэхэ мэтэһээ эхилээд үйлэдбэридэ мүнөө үедэ хэрэглэгдэдэг оньһон техникын дүрсэнүүд суглуулагданхай.

Тиихэдэ комбинадай байгуулагдаһанһаа эхилжэ, мүнөөдэрэйнь байдал харуулһан түүхын булан үгаа һонирхолтой, хүн зоной анхарал татана. Предприятиин түүхэдэхи шухаг материалнуудые суглуулха талаар музейн соведэй гэшүүн Я. Григорьевич Лысенкын оролдолгые онсолон тэмдэглэмээр.

Манай үри һадаһанай һонирхохо юумэн эндэ яһала бии. Түүхын хиидаһанай тэдэнэртэ һайн һургаал болохонь дамжаггүй.

Ж. ДАШИЕВ.

УРАН ГАРТАНАЙ ХУБИТА

× Арбадахи табан жэлэй туршада ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшадай оруулһан 3278 дурадхалнуудай ашаар 3678,9 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ.

× Холтоһоной руднигай электрослесарь Г. С. Филенков, ашагта малтамал шанаржуулгын фабрикын механик В. Г. Бутин, Холтоһоной руднигай маркшейдер В. Б. Бальжинов гэгшэдэй үнэтэ дурадхалнууд 206,8 мянган түхэригэй алмалта үгөө.

× П. Я. Костылев, Г. С. Филенков, Я. Г. Бутин, П. Е. Котов, С. Б. Дондоков гэгшэдтэ Буряадай АССР-эй габьяата ухаалан зохёогшо гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой.

× Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Холтоһоной руднигай ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшад ажал хүдэлмэриеэ үшөө эдэбхижүүлхэ, дүрбэ үлүүтэй миллион түхэригэй алмалта хангаха дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ зорилго урдаа табинхай.

АЙЛ БҮХЭНДЭ—АМТАТАЙ ЭДЕЭ

Промышленна предприятинуудай хамһабариин ажахынуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ парти болон правительствын айхабтар ехэ анхарал хандуулдагынь элитэ.

Энэ талаар манай комбинадай хамһабариин ажахын зарим тэды амжалтанууд дээрэ тогтохо хүсэлэнтэйб. Манай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэл соо муу бэшээр хүдэлжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбөө Совет Конституциин үдэр — 1980 оной октябриин 7-до сүм бэелүүлжэ шадаһан юм. Илангаяа шударгы бэрхээр, шэн зоригтойгоор ажаллаһан һаалишаднай амжалта туйлаа. Жэшээнь, тэдэнэй дундаһаа «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордентой, районно Соведэй депутат, мал ажалай 1 классай мастер Е. П. Максимова, О. Д. Цыбжитова, М. И. Миллер, Н. Л. Санжитова, Х. Ц. Очирова гэгшэдэй нэрые дурдамаар. Тэдэнэр түсэбтэ даабаринуудаа холо үлүүлэн дүүргэжэ, бүгэдын магтаалда хүртэнэ.

Дүй дүршэл ехэтэй болоһон эдэ һаалишадые «сагаан эдеэ салгидуулагшад» гэжэ нэрлэхэдэ алдуу болохогүй. Эдэнэр үнеэн бүриһөө жэл соо жиирэй 3000-гаад килограмм һү һаана бшуу.

Манай огородшод — бухы наһаараа овощ ургуулжа ябаһан М. Ф. Гоппе, Э. Я. Линдт болон бусад үгэрсын, ногоон мангирай, помидорой тогтууритай үндэр ургаса хуряажа абдаг болонхой. Тэдэнэр комбинадай хүдэлмэришэдэй столые ногоон эдеэгээр жэлэй дүрбэн сагта «шэмэглэхын» түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мехтыльда Федоровна Гоппе арад зоной үндэр найдабарида хүртэн, райсоведэй депутадаар һунгагдажа, гүрэн түрын удха шанартай асуудалнуудые амжалтатай шиидхэлсэнэ.

Хартаабха — хоёрдохи хилээмэн гэжэ хэлсэнэбди. Үбэл, зунгүй комбинадай хэдэн мянган хүдэлмэришэдые хартаабхаар хангаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Энэ асуудал шиидхэхын тула хартаабхашадай звеногой гэшүүд В. Гоппе, В. Я. Фрицлер, П. Ц. Дулмаев үндэр ургасын түлөө тэмсэнэ. Нёдондо жэл гектар бүриһөө дунда зэргээр 169 центнер ургаса хуряажа абаһан байнабди.

Манай тон шухала асуудал гэхэдэ, ниитын малай тэжээлэй бааза болоно. Энэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулан, үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 260 гектар шэнэ болон тунга газар эдлүүридэ оруулагдаһан байна. Тэрээнэй ашаар тэжээл бэлэдхэлгэ, илангаяа шэмэтэ тэжээл үйлэдбэрилгэ эрид дээшэлжэ, мяха, һү абалга баһал ургаа гээшэ.

Манай малшад малаа адуулан таргалуулгые хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдэй нэгэн гэжэ тоолоод, һайн тунга ногоотой бэлшээридэ зуһажа байнхай. Үхэршэд С. Д. Лир, А. Цыренов, А. Романов, Х. Ц. Ванчикова, А. Будаев гэгшэд малайнгаа шэгнүүр сүүдхэдэ 800—850 граммаар нэмээнэ.

Тон тобшохоноор хэлэхэдэ, комбинадай хүдэлмэришэн бүхэндэ һайн шанартай, амтатай эдеэ үгэхэ гээшэ манай гол зорилго болоно. Энээниие бэелүүлхээр эрмэлзэн, энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэбүүдые дүүргээбди гэжэ Металлургын үдэрэй һайндэртэ горнягуудта элидхэһэндээ баяртайбди.

Ю. МОКРЕЦКИЙ,
комбинадай хамһабариин ажахын директор, республикын габьяата зоотехник.

Советүүдэй хүдэлмэри

КОМИССИНУУДАЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

...оедүүдэй хүдэлмэридэ һүүлэдэ олон шэнэ зүйлнүүд болоо гэжэ КПСС-эй ... съезд дээрэ тэмдэглэгдэн байна. Советүүдэй хүдэлмэриин онол арганудые ...жуулха, тэдэнэй нүлөөе ...лүүлхэ талаар оролдолго ...гдажа байдаг. Советүүдэй сагүргэлжын комиссинууд ...эй жэлнүүдтэ хаа хаана... хүдэлмэреэ эдэбхижүү...

...г үргэлжын комиссинууд ...зэрлэлэй һунгалтын удаа... эмхидхэлэй сессинүүд ...э һунгагдадаг гээд мэдэ...рэгтэй. Буряадай АССР-... Верховно Советэй 13 ко..., республикын нютагай ...үүдтэ 1596 комисси тоо...лодог. Эдэ комиссинүүд...эдэн мянгаад депутадууд ...гадна, 1200 эдэбхитэд— ...ой ажахын элдэб мэргэ...тэд, ажалай түрүүшүүл бо... ветерануудхабаадалсана. ... үргэлжын комиссиин хү...мэридэ эдэбхитэдые ...рнь хабаадуулхадаа, нөө...рга бэломжонуудые эли...жэ, промышленность бо...хүдөө ажахые, ажалшадай ...үлэмжэ хангалгые һайжа...лха аргатай болодогбди. ...анай Советүүд сагүргэл...комиссинуудайнгаа хү...мэридэ үдэр бүри түшэг... юм. Тэдэ комиссинүү...гэшүүд — олон тоото де...путадуудынай үдэр бүриингөө ...лаар Советүүд ба хүн зо...хоорондохи харилсаа хол...хангадаг байна. Комисси... ажалшадай үдэр бүриин ...эгтэ хабаатай асуудалнүү... шиидхэдэг гээшэ. Тэдэ ...иссинуудай туһаламжаар ...ндүүд ажахын, соёлой болон бусад асуудалнуудые ам...алтатайгаар шиидхэдэг бай...

...анай республикын Верховно Советэй, мүн нютагай Советүүдэй сагүргэлжын комиссинууд һүүлэй жэлнүүдтэ һайнаар хүдэлдэг болоо.

Саг үргэлжын комиссиин гэшүүд Советүүдэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа гадна, тэдэ асуудалнууд тушаа өөрынгөө дурадхалнуудые оруулдаг, сессинүүд дээрэ нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэдэг байна.

Советүүдэй сессинүүдэй, гүйсэдкомуудай заседанинуудай шиидхэбэринүүдые, һунгагшадай захяануудые дүүргэлтын хойноһоо саг үргэлжын комиссинууд шанга хиналта бэелүүлнэ. Тиигэжэ арадай депутадууд Советэйнгээ ажал ябуулгада улам эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо.

Республикымнай Верховно Советэй саг үргэлжын комиссинууд ажал ябуулгаяа жэлһээ жэлдэ эдэбхижүүлнэ. Жэшээлхэдэ, 1980—1981 онуудта тэдэ комиссинууд заседанинууд дээрээ шухала 35 асуудал зүбшэн хэлсээ. Министерствэнүүд болон албан зургаанудай, предприятинууд болон организацинуудай олон хүтэлбэрилэгшэд элдэб асуудалнуудаар комиссиин урда тоосодог юм. 1977 ондо түрүүшынхеэ байгуулагдаһан эхэнэрнүүдэй ажал ба ажаһуудалые, эхын ба үхибүүдэй эрхэнүүдые хамгаалха талаар саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь депутат И. А. Антакшинова) эхэнэрнүүдэй ажалайнь эрхэ байдалые һайжаруулха тушаа нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Тус комисси һүүлэй жэлнүүдтэ промышленнэ олон предприятинууд, колхоз болон совхозуудта ажалладаг эхэнэрнүүдэй ажаһуудалые, ажалладаг газарые шалгажа үзээ һэн байна. Жэшээлхэдэ, 1979 оной ноябрь һарада үйлэдбэриин «Бурятпромстрой» нэгэдэлдэ ажалладаг эхэнэрнүүдэй ажалай эрхэ байдалые комиссиин гэшүүд шалгажа үзэхэдөө, горитой дутагдалнууд бии гэжэ элирүүлһэн байгаа. Барилгын организацинуудта ажалладаг эхэнэрнүүдэй һайнаар хүдэлхэ, амарха эрхэ байдал олгохыень «Бурятпромстрой» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда тус комисси эрилтэ табиһан юм. 1980 оной эсэс багта «Бурятпромстрой» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд заагдаһан дутагдалнуудаа усадхаха талаар ямар хэмжээнүүдые абаһан тухайгаа комиссиин урда тоосоо. Тиихэдэ эхэнэрнүүдэй бар хүсөөр хэдэг хүдэлмэриие оньһожоруулха, тэдэнэй амаралтые жэлэй һайн сагта үгэдэг болохо гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд харааlһан тухайгаа тэдэнэр мэдээсээ бэлэй. Республикын Верховно Советэй бусадшье комиссинууд мүн лэ ажал хэрэгээ аша үрэтэйгээр ябуулна.

Хурамхаанай, Баргажанай, Хойто-Байгалай, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Захааминай болон бусад хэдэ хэдэн районуудай арадай депутадуудай нютагай Советүүдэй саг үргэлжын комиссинууд һайнаар хүдэлнэ. Тэдэ комиссинуудай гэшүүд Советэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые эдэбхитэйгээр бэлдэлсэхэһээ гадна, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриһэн продукциин шанарые һайжаруулха асуудалнуудаар олон шалгалтануудые үнгэргэдэг, тэдэ шалгалтануудайнгаа дүнгүүдые заседани дээрээ зүбшэн хэлсэһэнэй удаа дутуу дундануудые усадхаха тушаа дурадхалнуудые оруулна. Саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэбүүдые Советүүдэй дүүргэхэ, һуурин тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохо, журам заршам һайнаар сахиха, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые, худалдаа наймаанай болон медицинскэ хангалгые һайжаруулха хэрэгтэнь Советүүдтэ горитойгоор туһална. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай районно Советэй соёл культурын талаар саг үргэлжын комисси олон шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. Районой Советэй эмхи зургаануудай үбэлэй үе сагта хүдэлхөөр хэр зэргэ бэлэдхэһэн тухай, ажалшадай сүлөө сагаа аша туһатайгаар үнгэргэхын тула ямар хүдэлмэри ябуулнаб гэжэ комиссиин гэшүүд шалгаһан байна. Шалгалтын дүнгүүдэй ёһоор хэмжээнүүд абтана, дутагдалнуудаа усадхаха саг болзорынь заагдана, комисси удаань тэдэнэй тоосоое шагнадаг заншалтай болонхой. Тиигэжэ Советэй саг үргэлжын комисси дутагдалнуудаа усадхадаг, гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргүүлдэг онол аргатай болонхой.

Арадай депутадуудай Северобайкальска городской Совет, мүн тэндэхи поселково Советүүдэй саг үргэлжын комиссинууд хүдэлмэреэ яһала эдэбхитэйгээр ябуулна. Тэндэхи городской Советэй барилгын болон болбосон түхэлтэй болгохо асуудал эрхилдэг комисси (түрүүлэгшэнь В. А. Старча) социальна болон соёлой барилганuудые саг үргэлжын хиналта доро байлгана.

Арадай депутадуудай Шэнэ-Уоянай поселково Советэй саг үргэлжын комисси эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэнэй тосхонһоо холо ажаһуудаг барилгашад медицинскэ талаар муугаар хангагдана гэһэн гомдол дохёонууд Советэй гүйсэдкомдо ороһон байгаа. Тосхоной Советэй элүүрые хамгаалгын талаар саг үргэлжын комисси эдэ дохёонуудые шалгажа үзөөд, дутагдалнуудые элирүүлээ бэлэй. Хүдэлмэришэнэй тосхонһоо холо ажаһуудаг, ажалладаг хүнүүдые медицинскэ талаар хангалга һайжаруулха тухай тус комисси дурадхал оруулаа һэн. Тосхоной больницын ахамад врач медицинскэ хангалга һайжаруулха график табяа. Тэрэ графигай дүүргэлтэ Советэй комиссиин шанга хиналтада ороһон байна. Тиигэжэ мүнөө холын барилгашадые хангалга һайжаруулагдаа. Иимэрхүү жэшээнүүд олон ааб даа.

Партиин XXVI съездын шиидхэбэреэр эдеэ хоолой ехэ программа бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһаниинь мэдээжэ. Тэрэниие урагшатайгаар бэелүүлхын тула нютагай бүхы Советүүдэй, арадай депутадуудай эдэбхи үүсхэл хэрэгтэй.

Арадай депутадуудай саг үргэлжын комиссинууд хүдэлмэридөө нилээд дүршэлтэй болоо. Хаа хаанагүй энэ түрүү дүй дүршэлыень тараан дэлгэрүүлхэ гээшэ нютагай Советүүдэй, тэдэнэй гүйсэдкомуудай шухала зорилго мүн болоно.

Х. БАДМАЕВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй инструктор.

Александр СЕРЕБРЯКОВ

БУСАЛГА

(ПОВЕСТЬҺОО ХЭҺЭГ)

Александр Самбуевич Серебряков уран зохёолой хүнгэн бэшэ, зам харгыда түрүүшынгээ алхам хэжэ ябаһан хүн бэшэ. Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институт дүүргээд, түрэл һайхан Түнхэн нютагтаа хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо республикын газетэ, журналнуудта рассказ, очеркнуудые олоор толилуулһан байха. Тэрэ «Буряад уран зохёолой интернациональна ёһо заншалнууд», «Буряад уран зохёолой хүгжэлтын замууд», «Мүнөө үеын буряад уран зохёолой эстетическэ хараа бодолойнь гол шэглэл» гэһэн шэнжэлхы һэдэбтэй номуудай автор юм. Гална мэдээжэ уран зохёолшо Ч. Цыдендамбаевай «Сэнхир галуу агнагшад» гэжэ романай улхаар найруулагдан табигдаһан телевизионно фильмын сценари бэшээ. Граждан дайнай үеын үйлэ хэрэгүүдтэ зорюулагдаһан «Һүүлшын һуни» гэһэн сценариинь Буряадай телевидени үшөө нэгэ фильм буулгажа, харагшадтаа дурадхаһан байха.

А. С. Серебряков хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат юм. Мүнөө үедэ Буряадай радио-дамжуулгын ба телевиденин комитедтэ хүдэлнэ.

«Бусалга» гэжэ шэнэ повестьһоонь нэгэ хэһэг уншагшадайнгаа анхаралда дурадханабди.

Машинын тооһо бурьюулан ябашахада, мэнэ байрадаа гэртээ орохоёо зүрхэсэһэн Степан хойноһоонь хаража, сэдьхэлээ бага номгоруулжа, нэгэ хирэ харгы дээрэ зогсобо. Тиихэдээ эжэлүүдгүй өөрынгөө гэрые һонюушархан шэртэбэ. Тэрэнь огто хубилаагүй шэнги: үнеэхил үндэр, һаруул зандаа. Шэмэглэн гоёогдоһон ставнинуудынь шэрдэгдэнхэйл һэа шэрдэгдэнхэй гээшэ ха. Үнжэгэн хүхэ үнгөөрөө наадан байхадал гэнэ. Дуситаяа тиихэдэ тариһан мойһониинышье сэсэглэхэ хаhадаа сэсэглэнхэй. Ногооноор будагдаһан хорёо хашааншье тэрэл хуушан түхэлөө алдаагүй. Юрэдөөл, гэрһээнь, найдамтай зузаан тёсоор баригдаһан хашааһаань, бүхы байра байдалһаань ямаршьеб найдамтай, бата бэхи шэнжэ мэдэрэгдэжэ, анхандаа орхижо ошоһон ажабайдалайнь бүлеэн уряал амин гэнтэ Степан Ильичые хайраад, хайраад абахадал гэжэ байба.

Харгы дээрэ удаан байха аргань һалажа, бэлэгүүдээр халима дүүрэн хүндэ чемоданаа үргөөд, калитка тээшэ алхалба. Тиихэ үедөө яажа гэртээ орохоёо, үүдэндэ ороод зогсохоёо, чемоданаа газарта табихаяа, удаань бэеэ тэниилгэн гэр соохи танил байра байдалаа эрьен харахаяа байһанаа эли бодоор ойлгоходоо, зүрхэниинь дахинаа түргэ түргэн сохилбо. Дусинь пеэшэнэйнгээ хажууда эдеэгээл шанажа энэ хирэндэ байгаа гүбэ даа. Хүүгэдынь сонхэдоо һууна ёһотой. Эсэгэеэ харахадаа, тэдэнь гайхаһандаа амаа ангайлдашаха ёһотой. Дусинь лэ урдаһаань дүтэлэн ерэжэ, дулаахан, шүрбэһэлиг гарнуудаараа тэбэрижэ, сээжэдэнь һэнгээд, түргэ түргэн амиласагаагаад, удаань һүгшаха байха. Солоохой ороһон Колинь: «Папа, ерээ гүш!—гэжэ хашхараад, баруун гартань аһашаха. Тиихэдэ Валинь һандали дээрэһээ бодожо, эхынхидээл адли хүрин хара нюдэдөө ехэ болгоод, баяртайгаар эсэгэеэ шэртэн зогсохо аабза. Тиихэдээ ербэдэнгэзр, зол жаргалтайгаар миһэрхэ. Басаганиинь багаһаа номгохон зантай, эшэмхэй юумэ һэн. Юрэдөөл, өөрэйнь, Степан Ильичэй угые һажааһан байгаа бшуу.

Степан сэдьхэлээ ханангяар миһэд гээд, калиткаяа нээжэ, хашаа руу оробо. Эзэн янзаар оршон тойрониие хаймадан харахадаа, ехэ сэбэр байна гэжэ абаһаар досоогоо тэмдэглэбэ. Сажан болгогдоһон түлеэн зохидоор хуряагаатай байба. Тиихэдэнь Степан ехэтэ гайхаба. Үнгэрһэн гурбан жэл соо эдэмни яажа түлеэгээ бэлдэдэг, хайшан гэжэ ой сооһоо тэрэнээ асардаг байгаа гээшэб гэжэ нэгэтэшье һанаата болодоггүй һэм шуу.

Тэрээнһээ уламжалан, бодолгото боложо, алхамаа аалидхаба. Тугаарайнь сэдьхэлэйнь тэниглэн байдал манан шэнгеэр дэгдэшэбэ. Удаахан алхалһаар хэрэлсы дээрэ гаража, верандын үүдэ татахадань, тайлдабагүй. Забһараарнь шагаахадань, доторойсуургаар хүшеетэй байба. Гэртэ хүн үгы ха юм даа. Гансата урмаа хухаран, һүр һүлдэеэ алдаһан Степан юушье хэхэеэ ойлгожо ядажа, нэгэ хирэ хэрэлсы дээрээ шохойжо байха баатай болобо.

Чемоданаа хэрэлсы дээрээ орхижорхёод, яаралгүйхэн хашаа соогуураа ябасагааба. Юрэдөөл, бүхы юумэн гурбан жэлэй саадахидал, хуу байрадаа хэбэртэй. Тиигээд өөрөө улаан бургааһа ӧгүрэжэ хэһэн үүдэеэ нээгээд, огород руугаа оробо. Эндэнь Байгалай һэрюун амин гансата хасар, нюурыень эльбээдхибэ. Долгидой залхуу аалиар хүүехэнь арай дуулдана. Нэгэ хирэ орожо байгаа наран доро Байгалай сээжын гүүлин шараар ялалзахые хаража, Степан Ильич хүдэлэнгүй зогсобо. Баһал һанамжын долгин хизааргүй урасхалаараа тэрэниие хүшан бөөмэйлхэдэл гэнэ. Залуу байхадаа, Степан Дуситаяа эгээл энээхэн зүргөөр эрьюусэлдэн доошоо буужа, дулаахан элһэн дээрэ ябууд хубсаһануудаа тайлажа хаяад, гэрэлтэн байһан мүльһэн хүйтэн Байгалай уһа руу пүрьен ородог бэлэй. Тиигээд эбхэрэн урдаһаань ерэжэл байгаа долгидые зүрин, хүсэнэйнгөө бууратар тамардаг, бэе бэеэ оогололдон хашхаралдадаг һэмнай. Жаргалтаил саг һэн даа! Удаань эсэшэнхэйнүүд, шэшэрэлдэһэн юумэнүүд эрьеын зөөлэн элһэн дээрэ гараад, дулаан аминдань жэгнүүлэн, наранай мүнхэ элшэ доро таашаан хэбтэгшэд һэн. Иимэ үедэ тэдэнэр үлүү юумэ хөөрэлдэхэшье дурагүй байдаг бэлэй. Зүгөөр нюур нюураа харалсан, сэдьхэл дүүрэнээр бэе бэедээ эмнилсэдэг һэн. Тиихэдэ, бурхан зүг, ямар бэлээр бэе бэеэ ойлголсодог гээшэ һэм. Гайхалтай.

Эдэ дурсалгаһаа боложо, Степанай досоо дахинаа үйтаншье, уйтайшье шэнги. Һүүлэй гурбан жэл соо тэндэ, БАМ-ай барилгада байхадаа, сэдьхэл дунда ябадагынь, һуни бүри зүүдэндэнь Дусиин, үхибүүдэйнь ородогынь һанагдаадхина. Тиихэдээ хамаг һанааниинь иишээ, гэр руугаа тэгүүлжэ байһан болоно гээшэ бэшэ гү?

Степанай дахинаа гэртээ ерэхэдэнь, верандынь үүдэн суургатай зандаа байба. Юу хэлтэйб, яалтайб! Иигэжэ хооһон гэр һахижа хэды болотор байха хүн гээшэб.

Юундэшьеб гомдол, эхи захагүй гомдол досооньтүрэжэ, сагай ошохо тума бэлхин шэнги баглайран монсогойржо байба. Аяар гурбан жэл соо түби дэлхэйн захада байгаад, хүүгэдтээ, һамгандаа халуун дураяа, шэнэр мүндэлһэн мэдэрэлээ абажа ерэхэдэнь, иимэ хооһон, суургатай гэр угтажа байха гэжэ хайшаа юм! Телеграммашье сохёо һэмнай. Зүгөөр хэншье угтаагүй. Үнгэржэ ерэхэдээ, өөрынгөө гэртэ орожо шадахаяа болёод иигэжэ байхань одоолшье эшхэбтэр гээшэнь. Хүршэ хүбөө зониинь хараа һаа, юун гэхэб?!

Хэды ехээр гомдолой үүлэнэй сэдьхэлыень хушажа байгаашье һаань, тэрэнээ тоохогүй гэжэ оролдоно. Бэеэ бариха хэрэгтэй бшуу. Иигэһээр байтарнь, Дусинь гү, али үхибүүдынь ерэнэ аабза гэжэ этигэнэ. Саг ябажал байба. Хэншье ерэнэгүй. Степан һуури, байраяа оложо ядажа, хашаа соогуураа түргэ түргэн алхалжал мэдэбэ.

Наран тонгос гэнхэй. Байгал тээһээ һэрюухэн һэбшэн үлеэбэ. Гэгээтэй, гэрэлтэй байхада гэрэйнгээ хашаа сооһоо чемодан баринхай гараад, эхындээ хүрэтэр бүхэли километр утатай замые тосхонойнгоо үйлсөөр дабаха болохонь айхабтар аюултай, эшхэбтэр мэтээр һанагдаба. Энэ Степан Ильичэй арай гэжэ гэртээ ерэхэдэнь, гэргэниинь оро һэегүй үлдэжэрхибэ гэһэн һураг суу мүнөө һуниндөө бүхы тосхон соогуур тараад, үглөөдэр муу, һайн һамгадай үргээ бүлюудэжэ хужарлаха зүйл болохол. Үгы даа, мүртөө хүлеэхэ болоо.

Һүүлэй һүүлдэ Степан чемоданаа бариһан зандаа огородойнгоо үнеэхил гүрэмэл үүдэн тээшэ ябажа ябаба. Тиигээд сухал дундаа барижа ябагшаяа үбһэнэй хорёо руу шэдэжэрхёод, түргэн алхалжа, гүйдэлөөрөө шахуу Байгалай эрье руу шэглэбэ. Далайн долгиной гаргажа хаяжархиһан хуушан хара модоной үндэһэ һандайлан һуугаад, наранай Байгалай долгидые алталан, уһанайнь нюруу руу шэнгэхые —энэ үхибүүн наһанһаань танил зурагые—һайхашаан хараба. Далай тээһээ үлеэһэн хүйтэн һалхин хүсэтэй боложол байба. Сагаан хөөһэн хүбеетэй ногоон хара долгид эрьеын элһые долёогоод, долёогоод лэ абана. Долгидой эльбээргэтэһэн нюргые ута даляараа дайран шахуу сахалинууд ниидэжэ, айнги, ямаршьеб бүглэрэнги абяа гаргана. Юрэдөөл, сагай уларилай шэнжэ хараа байса муудажа эхилэнхэй һэм.

Ажабайдал тухайгаа дахинаа шэбшэжэ эхилһэн Степан эдэ бүгэдые обёорно, анхарнашьегүй. Северобайкальскһаа үсэгэлдэр наашаа ниидэхэ дээрээ яаруугаар телеграмма үгэһэнөө һанаандаа оруулба. Магад, хүрөөгүй байжа болоо. Почтодо һууһан шаб шарахан буржалдаһан үһэтэй, сухалтайшаг зантай басаганай: «Индексынь юундэ табяагүйбта?»—гэхэдэнь, харюуданы: «Мэдэнэгүйб», — гэээд, гаража ябашоо һэмнай. Тиихэдээ тэрэ басаган телеграммыень корзина худар хаяһан болоно бшуу даа. Мүнөөшни тэрэ индексгүйгөөр юрын бэшэгшье эзэндээ хүрэхэеэ болёо гэлсэдэг. Эх, шүдхэр абаг.

«Тиихэдээ Дуся, хүүгэдни ерэхыемни огто мэдээгүй юм байна. Тиимэһээл мүнөө ой соо нэоһэ, алирһа суглуулжа гү даа, али ондоо нэгэ хэрэгээр, барһад ябаа гүбэ. Мүнөө ав... густ, хай даа, халтад гээ һаа, ой гаранхай гээшэ ха».

Гурбан жэл соо БАМ-да хүдэлхэ зуураа, гэртээ нэгэшье бэшэг бэшээгүйгөө, бэшэһээбшье гэжэ һанаагүйгөө мүнөө ой ухаандаа оруулба. Үнгэржэ ерэхэдээ, ори ганса, өөртэнь голгүй дуратай хүгшэн болоһон эхэдээшье нэгэ тэмдэг, мэдээ үгөөгүй бшуу. Барһад, иигэжэ амиды хүнэй һураггүй үгы болошоходо, юун гэжэ һанадаг юм ааб! Теэд даншье һураггүй үгы болоо аал! Нэгэтэ Уоян дээрэ нютагайнгаа залуушаг хүбүүнээр уулзашоо бэлэй. Тэрэнь баһал БАМ-ай барилгада хүдэлдэг һэн. Амаралтада гараад, түрэл нютагаа айлшалхаар ошохоёо ябаа бшуу. Хахад литр хара архи хубаажа уугаад, тараха дээрээ, гэртэхиндэмни мэндые хүргөөрэй гэхээ юундэшьеб гол таһа мартажархёо һэн. Степан Ильич БАМ-да ямаршьегүй хүдэлжэ байна гэһэн мэдээ нютагайнь хүбүүн лаб лэ эндэ тараагаа ааб даа.

...Гэрһээ иигэжэ хулжалгань юунһээ эхилээ гээшэ һэм? Зүб даа, тэрэ үдэр Гринька Никоновтэй дахинаа хатуу харые мэдээгүй болотороо «залгяад», Степан хана уняа түшэһеэр, найгаһаар арай шамай гэртээ хүрөө һэн. Үглөөгүүр тархияа үбдэжэ, ухэһэн амиды хоёрой хоорондо хэбтэхэдэнь, Дуся хүнжэлыень хуу татажа хаяад, аманда орохогүйгөөр хараагаа бэлэй. Сэхыень хэлэхэдэ, һамганайнь тэсэбэри һалантаа гээшэл хэш. «Хэды болотор иигэжэ архидаха хүмши? Хэды болотор маниие зобооохо гээбши? —гэһэн үгэнүүд һуулгатай хүйтэн уһандал, дээрэһээнь адхаржал байба. Степан дахин хүнжэлөөрөө тархяа орёогоод, ёолон, гэншэн, буруу хараад хэбтэшэбэ. Тэрэнэй унтаатайда Дуся колхозойнгоо бүхы дарганарта гүйжэ ошобо. «Үбгэмни архида орожо, һалажа байнал, туһалыт, хүн болголсыт, хүл дээрэнь гаргалсыт»—гэжэ байжа тэдэнэй урда бархирхаһаа наагуур дохибо, гүйбэ. Зүгөөр хэншье ехэ хэрэглэхэ хэбэргүй байба. Колхозой түрүүлэгшэ Тресков:

— Бараг ааб даа, Степан һайн хүбүүн ха юм, болино, ухаа ороно аабза. Юрэдөө, ши мүнөө архи уудаггүй мужигые харахагүйш. Дэмыл шууяа гарганаш,—гэжэ өөрэйгынь зэмэлхэ тооной дуугарба.

Иигэжэ хэлүүлхэдээшье Дуся зоригоо мүхэбэгүй. Удангүй тэрэ сельсоведэй түрүүлэгшэ Семен Васильевич Греховэй кабинет соо оронхой һууба. Ушар унгиинь баһал уйлагаһан байжа ойлгуулхадань, тэрэнь анхаралтайгаар шагнаад, тосхонойнгоо эхэнэрнүүдэй советэй түрүүлэгшэ, нютагай һургуулиин багша наһажаал Анна Бадмаевнае кабинедтээ уриба.

— Анна Бадмаевна энэ бүлын байра байдалтай һайса танилсал даа. Степан Ильичые унинэй адаглажа ябагшаб, архиханиие үдэр бүри шахуу ууна. Юрэдөөл, халтирхай харгыда ороһон хүн гээшэ аа гү... Муу юумэнэй болоогүйдэ, хэмжээ абажа, тэрэниие зүб харгыда шэглүүлжэ үзэе. Эхэнэрнүүдэй советэй үмэнэһөө горитойхон материал бэлдэжэрхи. Һаяар тосхоноймнай сход болохоёо байна. Тэндэ ажал хэдэггүй, архи намнаад ябадагуудтай хамта Степан Ильичыешье, тэрэнэй олониитэдэ харша аашануудые зүбшэн хэлсэхэбди, ойлгосотой гү?

—Ойлгосотой, — гэжэ Анна Бадмаевна толгойгоо дохибо.

Дусиин сельсоведһээ ерэхэдэ, Степан тархяа өорёогоод, хэбтэжэл байба. Хажуудань түбхинэжэ һуугаад, хаана ошоһон, юун тухай хөөрэлдэһэн тухайгаа һамганиинь бултыень хөөрэжэ үгэбэ. Зүгөөр арай шамай гэжэ хүл дээрээ бодоһон Степан хэлэгшыень анхарбашьегүй. Һурамхи зангаараа модон бочкотой хүйтэн уһанһаа дүүрэн шанага удхаад, нэгэ амяар гудамхижархиба. Тиигээд үшөө нэгэ шанага уһа тархи дээрээ адхаад, полотенцеэр нюураа аршажа, үгэшье дуугарангүй гаража ябашаба.

Һамганайнгаа юун тухай хэлэһыешье огто мартажархёод, һанаа амар ябатарнь, нэгэтэ үглөөгүүр почтынь хайрсаг соо тэбхэрхэн конверттэй һануулга-бэшэг хэбтэжэ байба. Валя басаганиинь тэрэниие эгээл түрүүн хараһан, абаһан байжа, эсэгынгээ нэгэ үдэшэлэн элүүр ерэхэдэнь, һарбайба. Бэшэгэй хуурай, ёһорхог удхатайнь танилсахадаа, Степан ехэл гайхаба:

— Энэмнай яагаа хүлеэгдээгүй һонин гээшэб? — гэжэ ябууд сухалдаха зуураа, хэндэшье хандангүй тэрэ асууба. —Миниие олониитэдэ харша ааша гаргадагые үшөө баримталха хэрэгтэй. Ямар тиимэ ааша гаргаа хүн бибиб? һэ!

Юунэй болохоёо байһые хүсэд ойлгоогүй, ойлгохошье ехэ хүсэлгүй Степан хахад литр хара архи гансаарханаа һорожорхёод, хүхюутэйхэн болонхой юумэн сходто ошобо. Зуурандаа:

— Ямар тиимэ ааша гаргаа хүнбиб? Нии-тэ-дэ харша... һэ!—гэжэл бүдүүн хүнэй янзаар гэмэржэ ябаба.

(Түгэсхэлынь хожом гараха).

Социалис оронуудаар

БАРАЙГАРАЙ ХУРЯАЛГА ТҮГЭСХЭХЫ ШАТАДАА ОРОО

ХАНОЙ. Хабартаа тариг...һан барайгарай ургаса хуряалга ороной хойто провинцинуудта түгэсхэгдэжэ байна. Арад зоной эдеэ хоолдо онсо удха шанартай энэ тараа бэлэдхэхэ хүдэлмэри түүгэр дундаа ябажа эхилэнхэй. Улаан мүрэнэй һаба шадархи барайгар ургуулдаг табан гол провинциин ажалшад түсэбэйнгөө 70 процентые бэелүүлээд байна гэжэ СРВ-гэй Эдеэ хоолой министерство мэдээсэбэ.

ААДАР БОРООТО ХАҺА САГЫЕ УГТУУЛАН

ВЬЕНТЬЯН. Меконг мүрэнэй халидаг газарнуудта олон километр утатай хаалта болон плотинанууд баригдажа дүүргэгдэбэ. Эдэнь аадар бороогой адхарха хаһада барайгарай полинуудые аюулта урасхалһаа аршалха юм. Тиимэһээл Чампассак, Вьентьян провинцинуудай тараашад сүлөөтэй сагтаа энэ тон шухала хүдэлмэридэ хабаадуулагдаа юм. Газар таряалан эрхилэгшэдтэ туһаламжа болгон, гүрэн хүсэтэ машина, техникэ, элдэб транспорт үгэһэн байна.

ЗАГАҺА ҮСХЭБЭРИЛГЭДЭ ТҮРҮҮ АРГАНУУД ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

БУДАПЕШТ. Дабһагүй уһатай гол мүрэнүүдтэ үдэдэг загаһануудые түргэн үсхэбэрилхэ хэрэгтэ Венгридэ онсо анхарал хандуулагдадаг болоо. Эндэ түрүү онол арганууд нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиин жэлэй туршада оройдоол нэгэ кубометр газарһаа 500 килограмм форель бариха арга хангагдана гээшэ. Жэшээлхэдэ, дүн хамта 180 кубическа метр багтаамжатай Веспремскэ госхозой булад амһартанууд соо жэлэй туршада 100 мянган килограмм юрэнхы шэгнүүртэй форель үсхэбэрилэгдэнэ. Тэрэшэлэн жэл бүри эндэ миллион хахад түрһэн жараахай болгогдожо табигдана. Икаладахи загаһа үсхэбэрилдэг ажахыда дабһагүй уһанай загаһа буйлуулан гаргаха нилээд томо завод ашаглалгада үгтэбэ. Энэ завод проектнэ хүсэндөө ороходоо жэл бүри 7 мянга гаран тонно загаһанай хүрэһэн филе хүн зоной хэрэглэмжэдэ эльгээжэ байха юм.

100-дахи СТАНОК

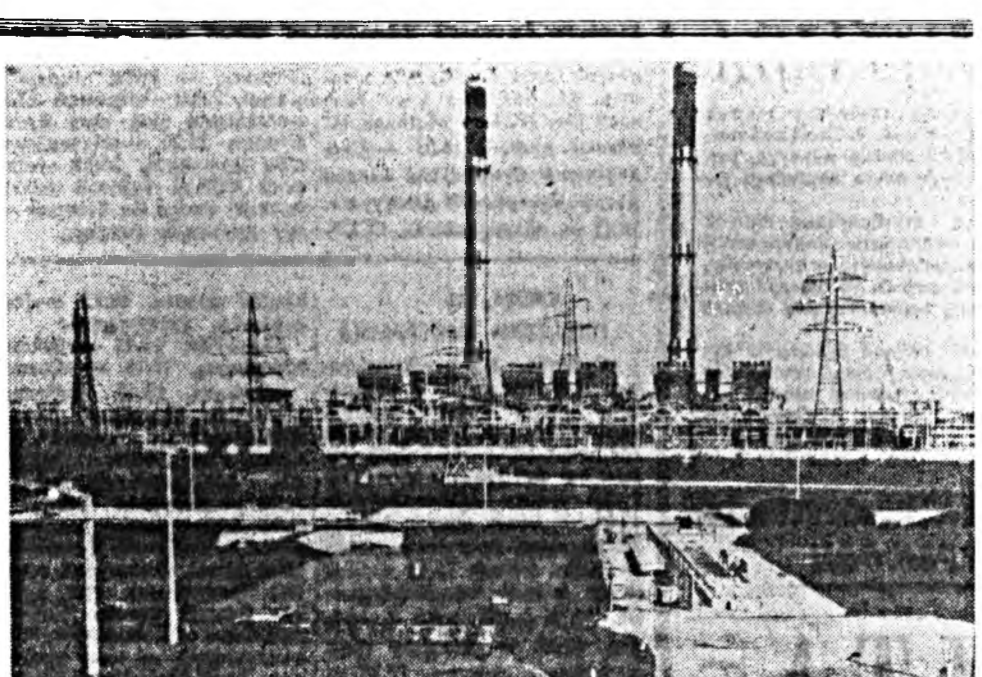
БУХАРЕСТ. Орадя хотын заводой коллектив 100 мянгадахи станогоо үйлэдбэрилэн гаргаба. Энэ ушартай дашарамдуулан, предприяти дээрэ баяр ёһололой суглаан үнгэргэгдөө. Мүнөө үедэ Орадядахи завод 34 ондоо янзын станок арадай ажахын хэрэглэмжэдэ эльгээжэ байдаг юм. Тэдэнэй дунда тоогоор үндэһэлэгдэһэн программна хүтэлбэритэй орёо нарин, мүнөө үеын эрилтэтэй тааруулагдаһан станогууд бии.

КамАЗ-ай ЗАХИЛААР

БЕРЛИН. «Роботрон» гэжэ Дрезден хотодохи комбинат «ЕС-1055» түхэлэй электронно-тоолон тодорхойлолтын шэнэ машина Камска автомобильна заводой захилаар бүтээжэ эльгээбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо Советскэ Союзай захилаар 27 иимэ түхэлэй тоолон тодорхойлолтын машина бүтээгдэжэ, захилшадтань хүргэгдэнхэй.

(ТАСС).

ВНР. Сазхалмбатт шадархи Придунайска ТЭЦ-тэ теплоэлектростанциһаа гараһан халуун уһа ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ асуудал тон зүбөөр шиидхэгдэнхэй. Электростанциин хажууда жараахайнуудые үсхэбэрилхэ мүнөө үеын предприяти эмхидхэгдэнхэй. Тиигэжэ жэл бүри эндэһэ хэдэн арбаад миллион жараахайнууд ороной загаһа үсхэбэрилдэг ажахынуудта эльгээгдэжэ байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Придунайска ТЭЦ.

МТИ—ТАСС-ай фото.

• ТАСС • АПН • ХИЛЫН СААНАҺАА

СВАПО-гай сэрэгшэдэй амжалтата добтолго

ЛУАНДА. Намибиин арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд ороной хойто, баруун-хойто, зүүн-хойто нютагуудта ЮАР-ай эзэмдэгшэ сэрэгүүдтэ эсэргүү амжалтатай добтолгонуудые хэбэ,— гэжэ Баруун-Үрда Африкын арадай эмхиин (СВАПО) тарааһан сэрэгэй мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Армиин подразделенинүүд Окалонгын, Үквалуудхиин, Оукваньямай районуудтахи дайсанай сэрэгэй баазануудта шанга сохилтонуудые хэһэн байна. Тиигэһэнэй үндэһөөр олон тоото буу зэбсэгүүд, һомо хэрэгсэлнүүд, радио дамжуулдаг аппаратура булягдан абтаа. Эзэмдэн булимтарагшад хүнүүдэй ба техникын талаар ехэ гэмтэл хоролтонуудта ороо гэжэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Дайсанай сэрэгшэд һамна сохюулһандаа хоролхон, хэдэн һуурин тосхонуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодобо. Зарим тосхонууд сүм үгы хэгдээ. Юрын зоной дундаһаа олон хүн гэмтэлдэ ороо.

ПАКИСТАНАЙ ХАРАТА ЯБУУЛГА

ДЕЛИ. Пакистанай сэрэгүүд Индиин хилэ шадарай Джаму, Кашмир гэжэ штат худар дахин буудаба. «Таймс оф Индиа» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Индиин сэрэгэй гурбан алба хаагшад алуулһан байна. Ушар байдалыень мэдэхэ хүнүүдэй мэдээсэлые дурдан, тус газетэ иигэжэ бэшэнэ: энэнь — һүүлэй үдэрнүүдтэ Индиин хилын харуулай постнуудые харата зорилгоор буудаһан гурбадахи ушар болоно. Пакистанай сэрэгшэдэй зүгһөө Индиин ба Пакистанай хоорондын хилые Джаму ба Кашмирта эбдэхэ һэдэлгэнүүдэй олошорһонтой дашарамдуулан, энэ штадта байдаг Индиин сэрэгүүд дайшалхы талаараа бэлэн болгогдоо.

ФРАНЦИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТРЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ПАРИЖ. Франциин премьер-министр П. Моруа Франциин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, США-гай финансын-экономическа политикые, түбхын түрүүн Вашингтоной банкын кредидэй (зээлилһэн мүнгэнэй) процентые зорюута хэтэрмэ ехээр нэмээжэ, доллароймнай үные имагтал өөһэдтөө ашагтайгаар хубилгажа, Баруун Европын оронуудай, тусхайлан нэрлэбэл: Франциин экономикодо ехэ гарза хохидол ушаруулжа байһые эрид шангаар шүүмжэлээ. Иимэ политикань горитой түбэг бэрхэшээл тохёолдуулна гэбэ. «Гансашье банкын кредидэй процентын хэтэрмэ ехээр нэмээгдэһэнһээ, тэдэнэйнь тон таарамжагүй байһанһаа бэшэ, мүн долларой үнын гэнтэ айхаотар түргэнөөр унадаг, баһа туйлаи түргэнөөр дээшэлдэг дээрэһээ тиимэ ушар байдал тохёолдоно» гэжэ Франциин премьер мэдүүлбэ. «Мүнгөөр һуйбаа хэдэг жэжэ хонжоошод, жэжэ мэхэшэдэй бии байхын хажуугаар», мүн олон миллион эрэшүүл ба эхэнэрнүүд өөһэдынгөө олоһон салин хүлһөөр лэ хоолойгоо тэжээдэг, бүхы баруун тээхи, мүн тус тус оронуудай оршом соохи экономикын түлөө харюусаха хүнүүдһээ тиимэ ябуулгануудые өөгшөөн дэбэргэхэгүй өөрсэ юумэ хүлеэнэ. Экономикын тогтууритай хүгжэлтэдэ хохидол ушаруулдаг тиимэ политика «ажалгүйдэлгэ, Англида үзэгдэжэ байгааша мэтэ оуһалгаануудые, общественые задаганруулдаг эмхи гуримгүй байдал үүсхэнэ», — гэжэ П. Моруа онсолон тэмдэглэнэ.

Холбоото Штадуудай баримталан бэелүүлдэг, финансын ба экономико «задаганруулдаг политикые» шүүмжэлхэ зуураа, премьер-министр иигэжэ мэдүүлээ: «Зэбсэгүүдые түхеэрхэ шухала, манай уг зорилгонуудые хамгаалха шухала гэжэ бидэндэ хэлэдэг һаа, манай ороной экономикые һүйдхэхэ шиидхэбэринүүдые гаргадаг, манай предприятинуудай хүгжэлтэдэ аюул тохёолдуулдаг, манай хүнүүдэй ажабайдалые аюулда оруулдаг союзай ушар удхань юун болоноб. Энээниие бидэ зүсшөөхэгүйбди». «Иимэ задагайруулхы политикые оуруушааха тон шухала, тэрэниие тэсэжэ яашье болохогүй. Тэрэниие усадхан зайсуулхын тула шухала бүхы юумэ хэхэбди. Президент Ф. Миттеран ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидттэй Бонндо уулзахадаа, энээн тухай залан шууд хэлэһэн байха. Баримталдаг политикадамнай илгаа алгасаануудай бии байбашье, энэ асуудалаар эдэнэр һанал нэгэтэй байгаа, — гэжэ П. Моруа хэлэбэ. «Бодомжотой байха, болгоомжотой байха», союзые (НАТО-е—редакци), бүхы дэлхэйе сэрэгэй талаар лэ харахаяа болихо, экономикын талаар хара хубиин тала харадаггүй политика баримталдаг болохо эрилтэ американецуудай урда табихын тула «нэгэдэмэл фронт» эмхидхэхэ шухала гэжэ премьер-министр мэдүүлээ.

Экономикын ба финансын талаар США-гай баримталдаг политикые Франциин премьер-министрэй шүүмжэлһэн ушар Вашингтоной хараа бодол тус оронои улад зоной дурые ехээр гутаадаг болоһыень элирхэйлнэ. Юундэб гэхэдэ, энэ политикаһаа шалтагаалан, Баруун Европын оронуудай экономическа байдал ехээр муудажа байна бшуу.

Франциин социалис партиин гүйсэдкомой эндэ тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор иигэжэ хэлэгдэнэ гэбэл: экономикын ба финансын талаар баримталдаг политикаһаа муу хоншолонгуудтай байха гэжэ дээдэ тушаалтадай Оттавадахи уулзалгын үеэр Вашингтондо мэдүүлхэ шухала. Баруун Европын оронууд өөһэдынгөө ашаг туһые хамгаалха арга боломжо тэндэ бэдэрхэ, орон дотороо, мүн ондоо тээгүүр США-гай бэелүүлдэг хэмжээнүүд дэлхэйн экономикодо али тухай ехэ хохидол ушаруулнаб, хүнүүдые ажалаар хангалгада илангаяа ямар ехэ һандаргахы нүлөө үзүүлнэб гэжэ Америкын правительствада мэдүүлхэ ёһотой гэжэ мэдүүлгэ доторнь тэмдэглэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. Холбоото Штадууд банкын кредидэй процентын хэмжээе бага болгохогүй байха гэжэ ойлгохоор гүрэнэй секретарь А. Хейг хэлээ. Гадаадын политическэ албанай толгойлогшо гадаадын политикын ассоциацида үгэ хэлэхэдээ, баримталдаг политикатаinь дашарамдуулан, США-е һүүлэй дүрбэн жэлэй хугасаа соо Баруун Европодо «хараана» гэжэ мэдэрөө. Гэхэ зуура, США-гай партнёрнууд банкын кредидэн ехэ процентын түлөө захиргаанда «байсхалан хүргэхэ ёһотой», юундэб гэхэдэ, энэ хэмжээн Америкын экономикын «заһаралгада» туһа хүргэнэ бшуу гэжэ дээрэлхүүгээр мэдүүлбэ.

ПАРИЖ. Хейгэн, экономическа хэрэгүүдээр тэрэнэй орлогшо М. Рашишай хэлэһые шэнжэлэн, «Матэн» газетэ иигэжэ бэшэнэ: промышленна оронуудай дээдэ тушаалтадай долоодохи уулзалгын үшөө нээгдээдүй байхада, Рейганэй правительство Францида, Баруун Германида арсаһан харюу үгөө. Америкын банкын кредидэй процентын хэмжээ бага болгохыень эдэ оронууд хамтадаа гүйһан байгаа. Европынхидто ямаршье бүүлта хэхэһээ Америкэ арсаба гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХАҺИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ

Энээхэн жаахан гэртэ манай Эхэ оронoй ажалшад, хилын саанаhаа ерэhэн айлшад заатагүй орожо гарадаг юм. Энэмнай Хяагта хотодо байдаг монголой арадта эрхэ сүлөө түхөөhэн домог суута жанжан Сүхэ-Баатарай гэр-музей болоно. Монголой Арадай революциин 60 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байха үедэ түс гэр-музейдэ орожо гараха дуратай хүн зон таhалдаагүй. Тиин монгол арадта аха дүүгэй халуун зүрхэнэй табилаа мэдүүлжэ, тэндэ табигдаhан байдаг дэбтэр соо дурсалгаа үлөөнэ.

«Музейн экспонадуудай бүри олон болжо байhые хүсэнэб. Энэмнай совет-монгол арадуудай хани барисаанай улам үргэжэ байhые гэршэлнэ», — гэжэ Москвагай уран зохёолшо С. Смирнов бэшэhэн байна.

Үшөө нэгэ hонирхолтой тэмдэглэлые эндэ уншанабди: «Бидэнэр космонавт Н. Н. Рукавишниковые үдэшэжэ, Монгол оронhоо Хяагта хүрэхэ ехэ этигэл найдабарида хүртэhэн байгаабди. Тиихэдэ жанжан Сүхын ажаhуулhан гэртэ орожо, Монголой революциин вождь тухай дурасхаалай тэмдэг болохо энэ гэр-музей харгалзажа байдагтань совет нүхэдтөө арга үгы ехээр баярые хүргэхэ байнаб».

Тэрэ сагай түүхэ домоглоhон гэр-музейдэ табигдаhан экспонадуудые Москва, Ленинград, Таллин, Владивосток, бусад хото городуудhаа ерэhэн айлшалагшад ехэтэ hонирхожо харадаг.

Е. СУРМАЧ.

Энэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын вокзалда хүлеэгтэй. — Нэлэй эхинhээ хойшоо 250 мянга гаран пассажирые эндэhээ холын замда мордохуулаабди. Тиихэдэ дүтын замай поездоор мүн лэ энэ шэнээн хүн ябаа, — гэжэ вокзалай начальник Людмила Цыбеноевна Дармаева хөөрэнэ.

Вокзалай хүдэлмэрине хангагшадай дунда Мая Михайловна Толстиковагай хэлэн эрхим бүтээсэтэй ажалаараа шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. М. Толстикова (дундань), вокзалай дежурна О. В. Алексеева, хүдэлмэрилэгшэ С. Б. Бильтриноева.

М. СУТУРИНАЙ фото.

КОСМОНАВТНУУДАЙ ШАН

«Табан жэлэй түрүүшүүлдэ — одото вымпел» гэhэн гаршагтай брошюра «Известия» хэблэлээр барлагдажа, уншагшадай анхаралда дурадхагдаба. Тэрэнэй дотор хүдөө ажахын ажалшадые бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадажа, эрхимлэгшэдтэнь СССР-эй летчигууд-космонавтнуудай шан — Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ одото вымпелэй барюулагдаха болоhон тухай хэлэгдэнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэри улам саашадань хүгжөөхэ тула бии болгогдоhон социалис мүрысөөнэй энэ шэнэ гурнай үүргэ вымпелээр шагнагдаhан космонавтнуудай байдаг Звездный городто ерэжэ, баяр ёhолой оршон байдалда тэрэ шагналаа абадаг болоhон тухай хэлэгдэнэ.

Үнгэргэhэн жэлэй дүнгөөр эрхим амжалта туйлаhан ажалша бэрхэ коллективүүдэй дунда Хурамхаанай районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлдүүлхэ цех, Хоринай районой Хоринай совхозой хонишодой бригада бии.

Л. АЛЕНКИН.

ҺАЙШААЛТАЙ, МАГТААЛТАЙ

Районоймнай соёлой байшангай дэргэдэ байгуулагдаhан уран hайханай самодеятельностин бүлгэмэй артистнууд Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ hонирхолтой концерт харуулдаг заншалтай болоод удаа юм. hаяхан түс бригада Судуйн совхозой малай гүүртэ, хонинойдо отара, фермэнүүдтэ ошожо, бүлэг шадабаряа харуулаа.

Малшад, хонишодой урда гое hайхан дуу, хатарнуудые гүйсэдхэжэ, шог зугаагаар зүжэг харуулhан түс бригадын уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ Т. Смородинова, арадай театрай зүжэг табиха бүлэгые даагша И. Оленников, Зүүн Сибириин соёлой институдай студентнүүд И. Хрюкина, Л. Евсеенко, А. Февралев гэгшэд харагшадай зүгhөө hайшаал, магтаалда хүртөө. Мүнөө түс бүлэг зэлжээтэ аяншалгада гаража байна.

В. ШИРДАРМАЕВ.
Мухар-Шэбэр.

АГИТБРИГАДЫНХИД АЙЛШАЛНА

Энэ үдэрнүүдтэ районоймнай колхоз, совхозуудта «сагаан алта» хуряаха халуун саг дүүрэнтээр байhаар, энэ сагта ... (?) хүдэлмэри болохо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тиин манай соёлой байшангай эмхидхэhэн агитбригадынхид коллективтэнь зайда бэлдэжэ, баhал сүлөө забдэлгүй. Тобшолбол, эдэнэр концертнүүдтэ программа шэнэлжэ, саашанхи түсэбөө тодорхойлно.

hаяхан манай соёлой байшангай агитбригада Түнхэнэй, Саяанай совхозуудай малшадта, үбhэшэдтэ айлшалаад ерээ. Тэдэнэр Хужарай, Шэмэхэ, Охор Шэбэрэй, Зактын фермэнүүдэй коллективүүдтэ ошожо, удха түгэлдэр, hонирхолтой концерт харуулаа.

Энэ агитбригадын эдэбхитэй гэшүүд Л. Романова, О. Ганжеева, Е. Цыбикжапова гэгшэдэй гүйсэдхэлдэ хонгёо дуунууд, уян нугархай хатар халуун альга ташалгаар угтагдаа.

Энээнhээ гадна, агитбригадын гэшүүд үбhэшэд болон малшадта hонирхолтой лекци уншажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ. Мүн эдэнэр холын фермэ, үбhэшэдэй отогуудта шэнэ газета, журналнуудые асаржа үгэдэг юм.

Иигэжэ Хэрэнэй соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд малшад болон тэжээл бэлдэлгэдэ хабаадагшадай урда hонин hайхан лекци, концерт харуулжа, ажалай үндэр амжалтанууд руу урмашуулна.

В. ШАКТАМАЕВА.
Түнхэн.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ДУНДА БОКСООР БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

ИЛАЛТА ТРЕНЕРҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Залуушуулай дунда боксоор бүхэсоюзна мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр ринг дээрэ 30 уулзалга болобо. Эдэнэй тус бүхэниинь шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, өөрын онсо шэнжэтэй байгаа.

—Сэхээнь хэлэбэл, Москвагай Олимпиадада манай боксернууд урагшагүйдөө hэн гэжэ мэдээжэ байгаа бэзэт даа. Тэрэ Олимпиададай удаа командын тренернүүдшье hэлгэдэhэн байха. Залуушуулай дундаhаа шэнэ нэрэнүүдые элирүүлхэ зорилготойгоор ехэ хэмжээнэй мүрысөөнүүдые эмхидхэжэ хараха түсэб табигдаhан. Имагтал шанга тэмсэлдэ залуу боксернууд мэргэжэл шадабараа дэлгэрүүлжэ, мүлихэ аргатай бшуу. Гэхэтэй хамта энэ мүрысөөнэй шангай hуури эзэлэгшэд болон сентябриин эхин багаар Ташкент хотодо болохо СССР-эй чемпионатда хабаадаха эрхэтэ хүртэхэ байна. Тиимэhээ тулалдаан үдэрhөө үдэртэ улам шангадана,— гэжэ уласхоорондын категориин судья Ю. Ф. Фролов (Москва) хөөрэнэ.

Зүүн Сибириин технологическа институдай 3-дахи курс дүүргэhэн 20 наhатай спортын мастер Бадма Батуев («Труд») манай бэлигтэй бэрхэ залуу боксернууд соohoo онсо өөрын арга дүрэтэй, мэргэжэл шадабаритай байhанаа эндэ үшөө дахин харуулба. Тэрэ Макеевкэ хотоhoo ерэhэн спортын мастер Валентин Бичевскитэй уулзаhан байна. Валентин наhаар нэгэ аха, бээр hураггүй үндэр. Бар хүсэтэй спортсмен юм. «Спартак» бүлгэмэй Түбэй соведэй түгэсхэлэй нааданда мүнгэн медаляар шагнагдаhан, СССР-эй Кубогто хүртэхын түлөө мүрысөөндэ хабаадаhан намтартай.

Нэгэдэхи раундда Валентин Бичевский ута гарнуудаараа зэлжээгээн шанга сохилто хэжэ, нүгөөдэеэ бээдэ дүтэлүүлхэгүй ... (?) Тааралжагтай боксерой хамгаалалтын hула газарыень олохын тула манай спортсмен аhан шадалтайгаа оролдобошье, мүргэлдөөн юумэ туйлажа шадабагүй. Эгээл энэ үедэ тренерhээ ... (?)

Гонгын ханхинажа, хоёрдохи раундын эхилхэдэ, Б. Батуев тэрэнээ түргөөр доботожо, нүгөөдэеэ булянаа, зоабаагаар хашажа, айбалжай руунь шанга сохилто хэжэ, нокдаунда оруулба. Юунэйшье болоhые ойлгожо ядажа байhан В. Бичевскиин хамгаалалтые үшөө дахин дэлбэ сохижо, Бадмын илалта туйлахадань, сугларагшад альга ташалгаар угтаа. Илалтын тренерhээ эхитэй байhые энэ тулалдаан элирхэйлэн харуулба.

Юрэдөөл, Б. Батуев нэгэдэхи дундуурша шэгнүүртэн соohoo илажа гараха аргатай гэхэдэ элдүү болохогүй. Энээнэй тула тэрэ hэримжэтэй хёрхоор тулалдаха, бүхы арга хабаяа гаргаха зэргэтэй.

67 килограмм. Ангарск хотын түлөөлэгшэ, спортын мастерта кандидат Иван Исаев бар хүсэтэй, өөрын онсо арга дүрэтэй боксер байhанаа үшөө дахин харуулаа. Түрүүшын үдэр тэрэ А. Бурдуковскиие (Шэтэ) тогтоон торгонгүй шүүжэрхёо hэн. Энэ удаада бэрхэ, спортын мастер Г. Хегай гэгшые (Ангрен) илажа, хахад финалда М. Аветисянтай (Ереван) уулзаhан байна.

Хүндэшэг шэгнүүртэ С. Фоменко (Львов)—В. Мрадымов (Улаан-Үдэ)—С. Андреев (Челябинск) — В. Булановые (Днепропетровск), С. Баяндуев (Улаан-Үдэ)—С. Водяновые (Москва), Д. Бурлаков (Эрхүү) —С. Радаевые (Алма-Ата) шүүгээ.

Хоёрдохи үдэрэй үдэшын мүрысөөн эгээл хүнгэн шэгнүүртэй спортын мастерта кандидадууд С. Асадулин (Улаан-Үдэ) — С. Лихоманов (Москва) нэгэб. Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Анатолий Асадулин хүн бүхэнэй hанаа булюу байна, хойто үдэрнь набтархан аад, багжагар хүдэр бээтэй спортын мастер Юсиф Гайбалиевтай (Рустави) хахад финалда уулзаа.

51 килограмм. Манай технологическа институдай студент, спортын мастерта кандидат Юрий Мангатаев спортын мастер Иван Ивановтой (Москва) тулалдахадаа, ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байhанаа харуулба. ВЦСПС-эй чемпион, Украинын ССР-эй чемпион ... (?) эрид дээшэлүүлжэ байна. Тэрэ спортын мастер В. Ткаченкэтэй (Измаил) уулзаба. ...

Хүндэ шэгнүүртэ hаhар хүсэтэй, шандааhа шангатай, ... спортсменууд сугларна. Залуушуулай дундаhаа Европын чемпионууд, уласхоорондын классай спортын мастернууд В. Тюменцев (Ленинград), В. Довгунь (Днепропетровск) ... Харин С. Водяновые гоё наадаа харуулжа, сугларагшадай hанаа булюу байгаа. Юра эршэмтэйгээр наадажа, илалта туйлаа.

Түнхэнэй районой хүүгэдэй спортын hургуулида А. Асадулинтай хамта арhан бээлэйн нюусатай танилсаhан, мүнөө хүдөө ажахын институтда мүн лэ тэрээнтэй суг hурадаг Доржо Шарбунаев hүүлэй жэлнүүдтэ мэргэжэл шадабаряа эрид дээшэлүүлжэ ... Түгэсхэлэй мүрысөөн мүнөөдэр 12 часта эхилхэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэдэхи дунда шэгнүүрэй боксер — 1980 ондо Европын чемпионадта мүнгэн медаляар шагнагдаhан, энэ жэлдэ СССР-эй чемпион болоhон С. Копылов тренертээ хамта байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй республикын ажалшадта хандаhан хандалга. ТАСС-ай шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Үзэл сурталай хүдэлмэри». «Парткомой элидхэлшэ»—А. Коротаевагай статья. «Шэнэлhэнэй ашаар»—Р. Макальскаягай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда. ТАСС-ай ба АПН-эй материал.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Шэнэ hонин, үйлэ хэрэгүүд, тоо, баримта».

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июлиин 19-hөө 25 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.00 — «Будильник». 10.30 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.30 — «Элүүр энхэ байлга». 12.15 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 12.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.45 — «Хүдөөгэй час». 14.15 — «Мүнөөдэр — Металлургын үдэр». СССР-эй Үнгэтэ ба хара металлургиин министр П. Ф. Ломако үгэ хэлэхэ. 14.30 — «Танай бэшэгүүдээр». Металлургын үдэртэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ программа. 15.15 — В. Лавренев. «Разлом». М. Ермоловагай нэрэмжэтэ Москвагай театрай фильм-зүжэг. 17.30— Мүнөө үеын табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. Фехтовани. 18.00 — «Уласхоорондын hонин». 18.45 — «Циркын аренэ дээрэ». 19.15 — «Советскэ Союз тухай хари гүрэнэй айлшадай hанамжа». 19.30 — 19.45 — Забhарлалга. 19.45 — «Олимпиин регатын одод». Эстрадна программа. 21.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — Спортын программа: 1. Табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. 2. Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Таврия». 00.45 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 12.00 — Боксоор эдиршүүлэй дунда СССР-эй чемпионат. Финал. 14.30 — «Куликово поли дээрэ» — баримтата фильм.

«Орбита». 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20 — Спортын программа: 1. Стендовэ буудалгаар Европын чемпионат. 2. Велоспортоор СССР-эй чемпионат. 16.15 «Радуга» — арадай уран бүтээлэй телевизионно программануудай уласхоорондын фестиваль. МНР. 16.35—«Ур... зохёолшо Григорий Коно... лов» — баримтата фильм. 17.15 — «Опереттэ... тани... урина». 18.55 — «Два ка... тана» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм (6-дахи сери). 20.00 — «Ш... нии хойно. Эхэ ороной... Сибирь, Хойто зүгэй ба Ам... Дурнын хизаар ашаглалга... түүхэ тухай баримтата фильм. 21.00 — «Амгалан нойрсоо, багашуул». 21.15 — Украинын ССР-эй Гүрэнэй габьяата академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 22.00 — «Время». 22.35 — «Пармская обитель» — уран hайханай фильм (2-дохи сери).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20

«Орбита». 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Үхибүүдтэ. «Чип», «Боцман», «Лето в зоопарке». 11.20 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20— Шэнэ hонин. 15.10 —Дамжуулгын программа. 15.15 —Шэнэ hонин. 15.35 — «Манда гэжэ ургуулагдаhан тарян»—баримтата фильм. 16.25 —«Орленок» телестудиин концертнэ зал. 17.10 —М. Ю. Лермонтов. «Бородино». 17.35 —«Телестадион». 18.05 — «Совет уран зохёолшодой VII съездэ хабаадаhан хари гүрэнэй айлшадта үгэ үгтэнэ».

Улаан-Үдэ. 18.35 — Үхибүүдтэ. «Светофор» 19.05 — Шэнэ hонин. 19.15 —Спортын hонин. 19.30 —«Зүүн Сибирь» — киножурнал.

«Орбита». 19.45 —«Арадай аялганууд». 20.00 —«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». «Сибириин дайда газар». «Томскэ нефтехимическэ комбинат. Ехэ барилгын ашаглагдаха жэл». КПСС-эй Томско обкомой нэгэдэхи секретарь Е. К. Лигачев үгэ хэлэхэ. 20.20 — «Дикий ангел» — Кемеровэ хотын А. В. Луначарскиин нэрэмжэтэ гүрэнэй театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 — «Дикий ангел» гэжэ фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.25 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 23.40 —«Танил аялганууд» — концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 —Үхибүүдтэ. «Хабиб—повелитель змей» —телевизионно уран hайханай фильм. 14.05 —«Замбуулиниие эзэмдэhэн зуун жэл. Баримтата хуудаhанууд» — телевизионно фильм (1-дэхи фильм). 25.05 — А. В. Александровай нэрэмжэтэ Совет Армиин хоёр дахин Улаан тугта академическэ дуу ба хатарай ансамблиин концерт. 16.00 — «Артистын уран бэлиг». «Актер тухай гурбан хөөрэлдөөн».

Улаан-Үдэ. 17.00 — Үхибүүдтэ —мультфильмнүүдэй программа. 17.55 —«Номой далай соогуур аяншалга». 18.25 — «Эрдэм ба техникэ» —киножурнал.

«Орбита». 18.35 — «Ма... сэсэрлиг». 19.05 —Гитарист О... то Де Ла Рочын (Никарагуа) концерт. 19.30 — 19.45 —Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд.

«Орбита». 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00 —«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 21.00 —«Амгалан нойрсоо, багашуул!» 21.15— Стендовэ буудалгаар Европын чемпионат. 21.30 —Аджариин АССР-эй Гүрэнэй дуу ба хатарай ансамблиин концерт. 22.00 — «Время». 22.35 —«Песня первой любви» —уран hайханай фильм.

ВТОРНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Дикий ангел» —фильм. 12.20 —Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 —Шэнэ hонин. 15.35 —Балтиин далай шадархи республикануудай телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.50 — «Бидэнтэй хамта хэ, бидэнэр шэнгээр хэ, бидэнhээ үлүү hайнаар хэ». 17.50 — «Ороной таряалан дээрэ». 18.05 —«Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ». Бухарестhээ дамжуулга. 18.45 — «Баатаршалга». СССР-эй Оборонын министерствын сэрэгэй түүхын институдай начальник, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент генерал-лейтенант П. А. Жилин дамжуулгада хабаадалсаха.

Улаан-Үдэ. 19.15 —«Байгал» программа (буряадаар).

«Орбита». 19.45 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Үнэн сэдьхэлэй хөөрэлдөөн». 20.35 —«Я родом из детства» — уран hайханай фильм. 22.00 —«Время». 22.35 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 23.20 —«Мүнөөдэр— түби дэлхэйдэ». 23.35 —Латвиин ССР-эй Гүрэнэй академическэ оперо ба баледэй залуу дуушадай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55— Дамжуулгын программа. 13.00 —Үхибүүдтэ. «Каштанка» гэжэ телевизионно уран hайханай фильм. 14.30 — Үхибүүдтэ. Мультфильмнүүдэй программа. 15.00 — «hурган хүмүүжүүлэгшэ» —тележурнал. 15.30— Спортын табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. 16.00 —Москвагай Гүрэнэй консерваториин камерна оркестрэй концерт. 16.20 —С. Антонов. «Хаха тагдапан түхэриг».

Улаан-Үдэ. 17.00 —Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 17.30 —Баримтата фильмүүдэй программа. 18.15 —«Родники» — телевизионно программа. 18.55 — «Номой таг».

«Орбита». 19.15 — «Хүхюу нотонууд». 19.30—19.45 —Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 —Соносхолнууд.

«Орбита». 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00 —Уласхоорондын асуудалаар хөөрэлдөөн. КПСС-эй ЦК-гай Уласхоорондын мэдээсэлэй ...hагые даагша Л. М. Замятин үгэ хэлэхэ. 21.00 —«Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15 — Спортын программа: 1. Стендовэ буудалгаар Европын чемпионат. 2. Спортын табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. 22.00 —«Время». 22.35 —«Им было 18» —уран hайханай фильм.

СРЕДА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Эдиршүүлэй дабhан замаар». 10.35 —«Я родом из детства» —уран hайханай фильм. 12.00 —Концерт. 12.25 — Шэнэ hонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 —«Хүн газар дээрэ» —кинопрограмма. 16.30 —«Шатарай hургуули». 17.00 — «Фазиси» гэжэ ансамблиин концерт. 17.30 — «Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ». 18.15 —«Горнистнууд, харюусагты!»

Улаан-Үдэ. 18.45 —«Байгал» программа. 19.15 — «Саяан».

«Орбита». 19.45 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00— «Танай гүйлтаар уулзалга». Калинин хотын полиграфистнуудай асуудалнуудта харюу. 21.00 — Польшын телевидениин программа. 22.00 — «Время». 22.35 —В. Луговскойн уран шүлэг. Союзуудай ордоной Колонно зал соо болоhон баярай үдэшэ. Хүтэлбэрилэгшэнь —С. Михалков. 00.05 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 00.20 — «Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 —Үхибүүдтэ. «Очкарик» — телевизионно уран hайханай фильм. 13.45 —«Зариповтан —джигитүүд». Фильм-концерт. 14.10— «Эрдэм ба техникэ» —киножурнал. 14.20 — «Баримтата экран». 15.20 — В. Каверин «Гэрэлэй урда» —уран hайханай уншалга. 16.10 —РСФСР-эй габьяата артист А. Ворошило дуулаха.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Үхибүүдтэ. «Звонят, откройте дверь» —уран hайханай фильм. 18.10 —«Агитаторнууд ба политинформаторнуудта туhаламжа». 18.30 — Соносхолнууд.

«Орбита». 18.45 — «Эрдэм наукын hонин». 19.15 —«Универсиадын дневник». 19.30— 19.45 —Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Киножурнал.

«Орбита». 19.55 —Дамжуулгын программа. 20.00 —П. Гертель, «Тщетная предосторожность» гэжэ баледhээ хэhэгүүд. 20.30 —Спортын табан зүйлөөр СССР-эй чемпионат. 21.00 «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15 — Уласхоорондын hонин. 22.00 —«Время». 22.35 — «Мораль пани Дульской» — теле-зүжэг.

ЧЕТВЕРГ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05 —«Крокодил Гена». «Чебурашка» — мультфильмнүүд. 10.45 — Н. Осиповой нэрэмжэтэ Гүрэнэйород арадай академическэ оркестрэй концерт. 11.20 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.20 — Шэнэ hонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15 —Шэнэ hонин. 15.35 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.50— «Ород хэлэн». 16.20 — Үхибүүдтэ. «Гибель «Орла» — уран hайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.35—«Байгал» программа.

«Орбита». 18.05 —«Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ».

Улаан-Үдэ. 18.25 —«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

«Орбита». 18.35—«Ажахые эрхилэлгын Ленинскэ hургуули». «Харюусалгын хэмжээн». Л. Карповай нэрэмжэтэ НИИ-гэй директор, СССР-эй АН-най академик Я. М. Колотыркин, Наукануудай академиин Экономикын институдай директор Е. Н. Капустин дамжуулгада хабаадалсаха. 19.15—«Универсиадын дневник». 19.30—19.45 — Забhарлалга. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Черемоша мүрэниие уруудан» — телевизионно баримтата фильм. 21.10—Н. Римский-Корсаков. «Садко» гэжэ оперо. ССР Союзай ГАБТ-ын зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35— «Садко» оперын үргэлжэлэл. 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Зенит» — «Динамо» (Тб.).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—Үхибүүдтэ. «Волшебный круг» — телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 14.05 — «Низами Гандживи»—телевизионно баримтата фильм. 14.25—«Москва ба москвагайхид». 14.55—«Хаана? Юун? Хэзээ?»—телевизионно викторинэ. 15.55—«Буряад орон дуулана»—фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Эхэ орондоо туhалнабди»—№ 1 интернат hургуулиин ажалай ба амаралтын лагерь тухай дамжуулга.

«Орбита». 17.35 — Росита Форнес дуулаха (Куба).

Улаан-Үдэ. 18.05—Киноочерк «Эхэ орондоо алба хэхэдэ бэлдэгты».

«Орбита». 18.25 — «Слонёнок»—мультфильм.

Улаан-Үдэ. 18.35—Соносхолнууд. 18.45—Баримтата фильмүүдэй программа.

«Орбита». 19.55—Дамжуулгын программа. 20.00—«Хүдөөгэй час». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15— Г. Абашидзе. «Уран шүлэг». 22.00—«Время». 22.35—«Смелые люди»—уран hайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Манай дуун, ниидэ». 10.35—«Смелые люди»— уран hайханай фильм. 12.10— Уласхоорондын конкурсын лауреат А. Корсаков наадаха. 12.25—Шэнэ hонин. 15.35—«Далайн Сэрэгэй Флодой үдэрые угтуулан» — баримтата фильмүүдэй программа. 16.20 — Үхибүүдтэ. «Необыкновенное путешествие Мишки Стрекачева»—уран hайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.45—«Соёлой hонин» (буряадаар). 18.15 — «Байгал» программа. 18.45 — «Үг залгамжалhан мэргэжэл» гэжэ дамжуулга. 19.20 — «ТВ-гэй адресат». 19.35 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

«Орбита». 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00—«Хани харилсаан» — тележурнал 20.25 — «Праздник Святого Иоргена» — уран hайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — «Рафаэлла Карра Москвада» — эстрадна программа. 23.25—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 23.40 — Л. Минкус. «Пахита» гэжэ баледhээ дивертисмент.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55—Дамжуулгын программа. 23.00 — Үхибүүдтэ. «Волшебный круг»—телевизионно уран hайханай фильм (2-дохи сери). 14.05— «Юность» гэжэ ансамблиин концерт. 14.30 — Баримтата фильмүүдэй программа. 15.00 —«Наранай нөөсэ». 16.00 — «Залуушуулай адресууд».

Улаан-Үдэ. 17.00—И. Калашников. «Не поле перейти». Уран зохёолой уншалга. 17.25 — «Үхибүүдэй автогородокто» — киноочерк.

«Орбита». 17.35 — «Соведүүдэй хүдэлмэри». 18.15 — Академическэ hэлюурдэлгээр СССР-эй чемпионат. 18.45 — М. Равель. Хүгжэм. 19.15 — «Универсиадын дневник». 19.30—19.45—Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45—«Энергетикын hүүлэй hонин» — киножурнал.

«Орбита». 19.55—Дамжуулгын программа. 20.00—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!» 22.15—«Студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадан дээрэ». 22.00—«Время». 22.35 — «Надежный человек»—телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи сери). 00.45—«Тэнгэри, минии инаг дуран» — телевизионно баримтата фильм.

СУББОТО, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга».

Улаан-Үдэ. 10.35—«Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

«Орбита». 11.20—Спортлотогой» 30-дахи тираж.

Улаан-Үдэ. 11.30—Шэнэ hонин (буряадаар). 11.40 — Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан дамжуулга.

«Орбита». 12.00—«Хүн. Газар. Юртэмсэ». 12.45—«Илагшад» Фронтдо нүхэсэгшэдэй клуб. 14.15—«hолонго»—Арадай уран бүтээлэй телевизионно программануудай уласхоорондын IV фестиваль. «Карифеста» (Куба). 14.45—«Коммунистнууд» гэhэн циклhээ. «Коллективэй hанаха хүниинь» —телевизионно баримтата фильм. 15.15—«Мүнөөдэр— түби дэлхэйдэ». 15.30—«Хоёр баабгайханууд» — мультфильм. 15.45—«Үглөөдэр — Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын үдэр». СССР-эй худалдаа наймаанай министр А. И. Струев дамжуулгада хабаадалсаха. 16.05—«Танай бэшэгүүдээр». Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ программа. 16.50 — Үхибүүдтэ. «Нахалёнок» — телевизионно уран hайханай фильм. 19.30—19.45—Забhарлалга. 19.45—«Юhэдэхи студи». Хүтэлбэрилэгшэнь политическэ шэнжэлэгшэ В. С. Зорин. 20.45 — «Приключение Шерлока Холмса и доктора Ватсона». (1-дэхи сери). 22.00 —«Время». 22.35—«Приключение Шерлока Холмса и доктора Ватсона» (2-дохи сери). 23.50—«Холын жэлнүүдэй аад, сэдьхэлдэ дүтэ дуун». 00.30— Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35—Уран зохёолой уншалга.

Улаан-Үдэ. 11.20—«Совет патриот»—киножурнал.

«Орбита». 11.30—Кубын национальна hайндэртэ—Национальна восстаниин үдэртэ. «Куба соогуур аяншалга» — кинопрограмма.

Улаан-Үдэ. 12.00—Үхибүүдтэ— мультфильм. 14.15—«Эдэ гайхамшаг бэрхэ хүнүүд»—баримтата фильм.

«Орбита». 15.00—Дамжуулгын программа. 15.15—Стендовэ буудалгаар Европын чемпионат. 17.50—«Иссык-Кулиин зурагууд»—телевизионно баримтата фильм. 18.00—«Киногой hонин». 18.45—Телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 19.15—«Залуу бүлын телевизионно клуб». 20.30 «Хүгжэмтэ киоск». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15—«Элүүр энхэ байлга». 22.00—«Время». 22.35—«Только ты...»—уран hайханай хүгжэмтэ фильм.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-53-61, отдел объявлений—2-63-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-00623. Заказ № 166. Индекс 5801.